

Afgørelser – Reg. nr.: 06734.00

Fredningen vedrører: Hjøllund Bæk

Domme

Taksationskommissionen 26-04-1982

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 28-12-1981

Fredningsnævnet 14-08-1978

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN >

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-11 95 65

Sag nr. 179. Fredning af Hjøllund bæk og omliggende
arealer.

Ringkøbing amt

Kendelse:

(Meddelt den 26. april 1982)

Overfredningsnævnets afgørelse af 28. december 1981 om erstatning i anledning af fredningen af Hjøllund bæk og omliggende arealer i Herning og Åskov kommuner er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af sagens lb.nr. 25 Signe Eriksen, lb.nr. 27 Chr. P.M. Skovbjerg og lb.nr. 33 Asger Poulsen.

Taksationskommissionen har den 3. april 1982 besigtiget de fredede arealer.

Under besigtigelsen og på et møde, der afholdtes i forbindelse hermed, har de nævnte lodsejere krævet erstatning med højere beløb end fastsat af overfredningsnævnet. De har som begrundelse herfor anført, at fredningsbestemmelserne betyder en væsentlig indskrænkning i deres rådighed over arealerne, og har navnlig henvist til, at arealerne indeholder tørv, som med fordel ville kunne anvendes til privat brug under de nuværende høje brændselspriser eller under en fremtidig vanskelig energiforsyningsituation.

For Signe Eriksen har ægtefællen Th. Eriksen krævet en væsentlig forhøjelse af erstatningen på 500 kr. for det fredede areal på 4.570 m². Værdien af tørvegravningsretten bør erstattes, og erstatningen bør i hvert fald ikke sættes lavere end til 1.100 kr., som er parcellens konstantværdi ifølge 17. almindelige ejendomsvurdering. Th. Eriksen har oplyst, at der i mange år ikke har været gravet tørv på parcellen.

Chr. Skovbjerg har krævet erstatningen på 500 kr. for det fredede areal på 2.262 m² forhøjet til 5.000 kr. Da fredningssagen blev rejst, havde han sit tørveareal liggende som en brændselsreserve, der kunne udnyttes i påkommende tilfælde.

Asger Poulsen har krævet erstatningen på 656 kr. for det fredede areal på 8.274 m² forhøjet til 62.040 kr. med tillæg af 900 kr. som betaling for den tid, han har måttet anvende i anledning af fredningssagen. Han har oplyst, at han, der er ejer af 3/4 af parcellen, påbegyndte tørvegravning i 1972. Han gravede i hvert af årene 1972 og 1973 20.000 tørv, hvorved han fik dækket brændselsforbruget i sin private husholdning. Det krævede beløb på 62.040 kr. er beregnet på grundlag af en forekomst af 3.102 m³ tørvedynd til en værdi af 20 kr. pr. m³. Det er hans opfattelse, at Ringkøbing amtsråd ikke ville have modsat sig en udvinding af denne mængde tørv til privat brug, idet gravning over en årrække ikke ville have givet anledning til vand- eller forureningsgener.

Fredningsstyrelsen har i skrivelse af 15. februar 1982 nedlagt påstand om, at fredningserstatningen vedrørende Asger Poulsens ejendom stadfæstes for så vidt angår den generelt tilkendte erstatning på 800 kr. pr. ha. Under forudsætning af, at et tab kan anses for tilstrækkeligt godtgjort, vil

styrelsen for sit vedkommende ikke udtale sig imod, at der tilkendes Asger Poulsen erstatning for ikke udnyttet tørvegravning i tiden mellem fredningssagens rejsning og ikrafttrædelsen den 1. januar 1979 af de nu gældende bestemmelser i naturfredningslovens § 43.

Taksationskommissionens bemærkninger:

I kendelsen af 14. august 1978 fra Ringkøbing amts fredningsnævn var det i pkt. 1 (s.9) bestemt, at uopdyrkede arealer ikke måtte ændres således, at den naturlige vegetation blev ødelagt, dog at bl.a. gravning af tørv til eget brug var tilladt.

Ifølge de fredningsbestemmelser, overfredningsnævnet har fastsat i afgørelsen af 28. december 1981, må der ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages afgravning, se fredningsbestemmelsernes § 2. Der er ikke gjort undtagelse for gravning af tørv til eget brug.

Ved lov nr. 219 af 24. maj 1978, der trådte i kraft den 1. januar 1979, indførtes i naturfredningsloven i § 43, stk. 2, en bestemmelse, hvorefter ændringer af tilstanden af moser kun må ske med tilladelse fra amtsrådet. Bestemmelsen medfører, at bl.a. tørvegravning til eget brug forudsætter tilladelse fra amtsrådet. Nægtelse af tilladelse medfører ikke erstatningspligt for det offentlige over for vedkommende grundejer.

Som anført af fredningsstyrelsen i den ovennævnte skrivelse af 15. februar 1982 er der ikke rimelig grund til at antage, at tilladelse efter § 43, stk. 2, kunne være opnået til tørvegravning til privat brug i den her omhandlede mose, selv om

mosen ikke var omfattet af en fredningskendelse. I den forbindelse bemærkes, at taksationskommissionen må gå ud fra, at amtsrådet måtte afgøre spørgsmålet ud fra den forudsætning, at ansøgning om tørvegravning ville kunne fremkomme fra samtlige eller dog et større antal lodsejere i mosen.

Af det anførte følger, at den begrænsning i ejernes rådighed med hensyn til tørvegravningsretten, der er sket i forhold til bestemmelserne i kendelsen fra Ringkøbing amts fredningsnævn, ikke beror på overfredningsnævnets afgørelse, men følger direkte af lovgivningen. Der er derfor ikke grundlag for at tage hensyn hertil ved fastsættelsen af de erstatningsbeløb, der skal fastsættes i anledning af den af overfredningsnævnet besluttede fredning.

Den af overfredningsnævnet fastsatte erstatning på 800 kr. pr. ha, dog mindst 500 kr., stemmer med det erstatningsniveau, der sædvanligt anvendes ved fredninger som den foreliggende, og giver efter taksationskommissionens opfattelse fuld dækning for det tab, der kan henføres til fredningen. Taksationskommissionen stadfæster derfor overfredningsnævnets erstatningsafgørelse.

Da det efter det oplyste, herunder det ved besigtigelsen konstaterede, må lægges til grund, at fredningssagens rejsning har hindret Asger Poulsen i at grave tørv i årene 1974-78, tillægges der ham ud over den almindelige fredningserstatning en skønsmæssigt fastsat erstatning på 2.000 kr. for det tab, han herved har lidt.

Der er ikke grundlag for at tilkende ejerne erstatning for tidsspilde i forbindelse med fredningssagens behandling.

Herefter bestemmes:

De under denne taksationssag omhandlede erstatninger for fredning af arealer i Hjøllund mose fastsættes således:

<u>Lb.nr. 25</u> ,	Signe Eriksen	500 kr.
<u>Lb.nr. 27</u> ,	Chr. P.M. Skovbjerg	500 kr.
<u>Lb.nr. 33</u> ,	Asger Poulsen, til eventuel deling med medejeren	656 kr.
	Asger Poulsen for tab ved ikke udnyttet adgang til tørvegravning	2.000 kr.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Hedegaard

OVERFREDNINGSNÆVNET >

Arealets navn Hjøllund Bæk

Sogn Arnborg og Skarrild Komm. Herning og Åskov

Kort 1114 I SØ Kibæk
 1114 II NØ Skarrild

Areal. ca. 230 ha

1114 II NØ
 I SØ

Fredet F.N. kendelse af 14. aug. 1978

Formål Bevarelse af meget værdifuldt lille vandløb i Skjernå systemet med ringe forureningsrisiko.

Indhold Ikke yderligere opdyrkning, ingen nye læhegn. Mergelgrave må udnyttes. Vandstand kan reguleres i mosen. Ingen elledninger. Ingen bebyggelse, skurvogne eller lign. Der er ret til pleje. Grødeskæring 2 gange mellem 1/7 og 1/11. Grøde skal skæres manuelt. 2 p-pladser og sti. Ret til færdsel til fods og på cykel.

Matr. nr.

Ejer Private

Påtaleret Fredningsnævnet for Ringkøbing amts Fredningskreds.

KØRT 1114 IS4
II NØ.

REG. NR. 6734

28/12-1981

Overfredningsnævnets afgørelse

af 28. december 1981

om fredning af Hjøllund bæk og omliggende arealer i Herning og Åskov kommuner, Ringkøbing amt (sag nr. 2386/78).

Fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds har den 14. august 1978 afsagt kendelse om fredning af Hjøllund bæk og et ca. 170 ha stort område omkring bækken. Fredningssagen er rejst i 1972 af det daværende fredningsplanudvalg for Ringkøbing amt. Det fredede område, der ligger i Herning kommune og for en mindre dels vedkommende i Åskov kommune, omfatter helt eller delvis 49 ejendomme (løbenumre).

Fredningens hovedformål er dels at bevare bækken som et gyde- og opvækstvand for Skjernåsystemets fiskeliv, dels at opretholde et sammenhængende udsnit af landskabslementer, som er karakteristiske for egnen, herunder den tilbageværende del af Hjøllund mose og resterne af et større krat- og hedeområde nordøst for Skarrild.

På denne baggrund indeholder kendelsen for det første en række bestemmelser om bækken og et tilløb fra Hvedde mose. Kendelsen fastsætter således forbud mod vandløbsregulering, opstemning og oppumpning (bortset fra oppumpning til markvanding, når tilladelse efter vandløbsloven - nu vandforsyningsloven - foreligger). Kendelsen forbyder dernæst yderligere udledning af vand m.m., som påvirker forurenings- og vandstandsforholdene i vandløbene, og påbyder nedlæggelse af et dambrug. Endelig indeholder kendelsen nærmere bestemmelser om vedligeholdelse og pleje af vandløbene samt en tilladelse til Ferskvandsbiologisk Laboratorium til at udsætte yngel af laksefisk og at affiske skadefisk.

For det andet rummer kendelsen en række bestemmelser til sikring af, at den nuværende tilstand af det fredede område bevares, herunder forbud mod opdyrkning af uopdyrkede arealer og mod yderligere tilplantning. Kendelsen foreskriver tillige, at der skal anlægges 2 parkeringspladser i området.

Fredningsnævnets kendelse er i henhold til § 25 i den dagældende naturfredningslov forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse. Kendelsen er tillige påklaget rettidigt til overfredningsnævnet af 5 af de berørte grundejere og af ejeren af det omhandlede dambrug, som er anlagt på et lejet areal.

De ankende har modsat sig fredningen som værende et ubegrundet og overflødigt indgreb i ejernes rådighedsret. Dambrugsejeren og ejeren af den ejendom, hvorpå dambruget er anlagt, har særligt ønsket ret til at fortsætte dambrugsdriften, eventuelt på vilkår at der kun må tages vand fra Hjøllund bæk i årets første 4 måneder.

Efter klagefristens udløb har yderligere nogle af de grundejere, der er berørt af fredningen, udtalt sig som de ankende ejere eller ønsket forskellige ændringer af fredningens geografiske afgrænsning eller af fredningsbestemmelserne.

Ringkøbing amtsråd har ønsket fredningsnævnets kendelse stadfæstet. Herning kommune har intet haft at indvende mod fredningen, hvorimod Åskov kommune, hvori dambruget ligger, har støttet de ankendes synspunkter.

Naturfredningsrådet har fremhævet de betydelige videnskabelige interesser, der knytter sig til Hjøllund bæk, og bækens betydning som gydeplads for laksefisk. Rådet har anbefalet fredningens gennemførelse, men foreslået skærpede regler for pleje af vandløbet, især med hensyn til grødeskæring og oprensning.

Ferskvandsfiskerilaboratoriet har ligeledes anbefalet fredningen, men henstillet at bestemmelsen om udsætning af ørredyngel og affiskning af skadefisk udelades. En udsætningsplan for ørredyngel for Skjernåens vandsystem er udarbejdet i 1977 og godkendt af fiskeriministeriet i henhold til ferskvandsfiskerilovens § 49, stk. 1.

Danmarks Sportsfiskerforbund har også anbefalet fredningen, men ligesom naturfredningsrådet ønsket en stramning af reglerne om plejen af vandløbet. Forbundet har lagt særlig vægt på, at det stemmeværk, der er anlagt til brug for dambruget, bliver fjernet.

Herning Sportsfiskerforening har udtalt sig som Danmarks Sportsfiskerforbund, men ønsket en bibeholdelse af fredningsbestemmelsen om udsætning af ørredyngel, dog således at pligten pålægges Skjernå-Sammenslutningen af Sportsfiskere i overensstemmelse med den af fiskeriministeriet godkendte plan.

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt sig på linie med naturfredningsrådet og Sportsfiskerforbundet. Foreningen har endvidere ønsket et forbud mod udnyttelse af de engvandingsrettigheder, der er knyttet til vandløbet, og som fortsat måtte være gældende, samt en tydeliggørelse af, at egekrattet i den sydvestlige del af fredningsområdet skal bevares.

Under sagens behandling for fredningsnævnet er Hjøllund bæk med det nævnte tilløb optaget som kommunevandløb nr. I-4 i Herning og Åskov kommuner, og Ringkøbing amtsråd har den 27. februar 1981 stadfæstet et regulativ for vandløbet. Regulativets § 2 indeholder en henvisning til fredningsbestemmelserne. I regulativets § 3 findes nærmere bestemmelser om vandløbets vedligeholdelse, og i § 4 er det bl.a. - i overensstemmelse med vandforsyningslovens § 18, stk. 3 - tilladt bredejerne at oppumpe vand til kreaturvanding.

I skrivelse af 16. juli 1980 har Ringkøbing amtsråds udvalg for teknik og miljø under henvisning til vandløbslovens § 102 meddelt ejeren af det ovennævnte dambrug påbud om at fjerne det omkring 1970 uden tilladelse efter vandløbsloven etablerede dambrug med tilhørende stemmeværk og retablere arealerne. Påbudet om nedlæggelse af dambruget er gentaget i skrivelse af 16. september 1980 under henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 42 og med den tilføjelse om stemmeværket, at det før 1970 eksisterende engvandingsanlæg må anses som lovligt, og at spørgsmålet om opstemningens fremtidige indretning og drift skal indbringes for landvæsensretten. I skrivelse af 14. oktober 1981 har amtsvandinspektøren meddelt dambrugsejeren, at amtsrådets udvalg for teknik og miljø har afslået en ansøgning om tilladelse efter vandforsyningslovens § 20 og miljøbeskyttelseslovens § 35 til at foretage opstemning af bækken og benytte bækkens vandføring en del af året til drift af et dambrug.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og møde med de interesserede i sagen, har deltaget 8 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes, at der som supplement til bestemmelserne i naturfredningslovens § 43 om vådområder bør fastsættes fredningsbestemmelser til sikring af, at Hjøllund bæk med tilløb opretholdes som et ureguleret vandløb med naturlig vandføring, og til beskyttelse af plante- og dyresamfundene i vandløbet, herunder til yderligere sikring af vandløbet som gyde- og opvækstvand for laksefisk. Det tiltrædes endvidere, at fredningen bør omfatte ikke blot arealer langs vandløbet, men også de hede- og mosearealer, som fredningsnævnet har medtaget under fredningen.

Beslutningen om at undergive de nævnte arealer fredningsbestemmelser er truffet med 7 stemmer mod én. Mindretallet har stemt for at ophæve fredningsnævnets kendelse, idet mindretallet har ment, at lovgivningens almindelige bestem-

melser i tilstrækkeligt omfang tilgodeser fredningsformålet.

På det således foreliggende grundlag udtales herefter enstemmigt:

Det må lægges til grund, at det i sagen omhandlede dambrug vil blive fjernet i overensstemmelse med amtsrådets påbud herom i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Det findes herefter ikke nødvendigt, at fredningen omfatter andre arealer syd for Skjernå-kanalen end selve Hjøllund bæk til udløbet i Skjern å og bækens bredder i en dybde af 5 m på hver side af bækken.

Efter omstændighederne findes fredningen ikke at burde omfatte det i den sydvestlige del af området værende egekrat, som efter udtalelser fra ejeren af matr.nr. 4 h, Nørrelandet, Skarrild, må forventes opretholdt.

Realiteten i de af fredningsnævnet fastsatte fredningsbestemmelser tiltrædes i det væsentlige.

Der findes dog ikke anledning til som led i fredningen at etablere parkeringspladser eller udlægge sti. Endvidere bør de bestemmelser, der har særligt hensyn til vandløbet, ændres på forskellige punkter.

Bestemmelser om udsætning af ørredyngel og affiskning af skadefisk bør således udgå, idet forholdet må reguleres med hjemmel i ferskvandsfiskeriloven, og spørgsmålet om tilledning af forurenat vand m.m. bør afgøres alene efter miljøbeskyttelsesloven.

Fredningsformålet for så vidt angår vandløbet tilsiger, at oppumpning af vand fra vandløbet begrænses. De oplysninger, som er forelagt overfredningsnævnet, giver imidlertid ikke tilstrækkeligt grundlag for et fredningsindgreb mod en midlertidig opstemning, som alene tjener til udnyttelse af en tilladelse fra amtsrådet efter vandforsyningslovens § 22 til indvinding af vand fra vandløbet til vanding af landbrugsafgrøder. Derimod tiltrædes det, at eksisterende stemmeværker i vandløbet skal fjernes, og dette må tydeliggøres i fredningsbestemmelserne. Pligten til fjernelse må subsidiært påhvile amtsrådet som led i amtsrådets almindelige forpligtelse til at pleje fredede områder.

Det findes påkrævet, at der som sket i fredningsnævnets kendelse gives forskrifter om vedligeholdelse og pleje af vandløbet til supplement af bestemmelserne i vandløbsregulativet om vandløbets vedligeholdelse. De af fredningsnævnet fastsatte regler bør imidlertid ændres på enkelte punkter, således som det fremgår nærmere af de nedenstående fredningsbestemmelser.

Fredningsbestemmelserne for det ca. 159 ha store område, der er afgrænset på kortet, som hører til overfredningsnævnets afgørelse, og som omfatter de på vedhæftede fortegnelse anførte matrikelnumre helt eller delvis, fastsættes herefter således:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen tilsigter at bevare Hjøllund bæk som et gyde- og opvækstvand for fiskelivet i Skjernåsystemet og at opretholde naturtilstanden på de arealer under fredningen, som ikke allerede er opdyrket eller tilplantet.

§ 2. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.

Fredningen er dog ikke til hinder for, at gravning i tidligere mergelgrave genoptages, hvis Ringkøbing amtsråd meddeler den nødvendige tilladelse efter råstofloven dertil. Endvidere må ubenyttede mergelgrave opfyldes med jord, når amtsrådet forinden er underrettet herom, men kun i overensstemmelse med amtsrådets nærmere anvisninger om opfyldningen.

§ 3. Arealernes drift og pleje.

a. Uopdyrkede arealer.

De arealer, som på fredningskortet er vist med signatur for "arealer i naturtilstand", må ikke opdyrkes, tilplantes eller ændres på anden måde, således at den naturlige vegetation ødelægges. Vedvarende græsningsarealer må dog anvendes til rensningsafgrøder i forbindelse med sædvanlig omlægning, men skal tilbagelægges til græs.

På uopdyrkede arealer har Ringkøbing amtsråd ret til at foretage landskabspleje f.eks. ved hugst, græsning eller afbrænding. Hvis plejen finder sted på grundlag af en helhedsplan for området, skal denne plan forelægges ejerne til udtalelse. Plejeforanstaltninger skal foretages uden udgift for ejerne og må først iværksættes, efter at der er givet ejerne meddelelse herom. Hvis ejerne ønsker det, har de ret til at udnytte den græsning, som amtsrådet ønsker foretaget, og den plantevækst, som udpeges til hugst.

b. Opdyrkede arealer.

De arealer, som på fredningskortet er vist med signatur for "opdyrkede arealer", må benyttes som hidtil, men må ikke tilplantes, herunder til pyntegrønt eller juletræer. Hvis et opdyrket areal overgår til naturtilstand, bliver det dog dermed omfattet af bestemmelserne under pkt. a.

c. Tilplantede arealer.

De arealer, som på fredningskortet er vist med signatur for "tilplan-

tede arealer", må fortsat holdes beplantet, og nytplantning på disse arealer er tilladt. Hvis et tilplantet areal ikke drives på forstmæssig forsvarlig måde, bliver det dog dermed omfattet af bestemmelserne under pkt. a.

d. Fælles bestemmelser om hegn.

Der må ikke etableres nye levende hegn eller læbælter, men genplantning af eksisterende læhegn er tilladt.

Der må i øvrigt kun opsættes hegn, som er nødvendige for landbrugs- eller skovdriften, eller som er led i amtsrådets landskabspleje. Dog må der opsættes et indtil 140 cm højt vildtheegn omkring matr.nr. 18 1, Gl. Arnborg By, Arnborg, og tilgrænsende arealer, som måtte blive erhvervet af ejeren af matr.nr. 18 1.

e. Fælles bestemmelser om affald.

Forurening af naturen ved henkastning eller anbringelse af affald må ikke finde sted.

§ 4. Bebyggelse m.v.

Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, eller etableres andre faste konstruktioner og anlæg, ligesom der ikke må føres luftledninger over de fredede arealer. Eksempelvis må der ikke anbringes vindmøller, tårne, hochstande og master eller etableres skydebaner eller oplags- eller lossepladser. Der må heller ikke anbringes campingvogne o.lign., og teltslagning må ikke finde sted.

Fredningen er dog ikke til hinder for opstilling af sædvanlige læskure for kreaturer og heller ikke for opstilling af master og ledningsføring i forbindelse med den lokale forsyning med el og telefon.

§ 5. Vandløbet.

Der må ikke foretages foranstaltninger, som ændrer vandstanden i eller forløbet af kommunevandløb nr. 1-4 (Hjøllund bæk med tilløb) eller ændrer breddernes karakter.

Fredningen er dog ikke til hinder for, at ejerne af ejendomme, der grænser til vandløbet, oppumper vand fra dette til kreaturvanding. Fredningen er heller ikke til hinder for oppumpning af vand fra vandløbet til markvanding, når der fra Ringkøbing amtsråd foreligger tilladelse efter vandforsyningsloven til en sådan oppumpning.

I forbindelse med en efter stk. 2 tilladt oppumpning må der etableres en midlertidig opstemning. Opstemningsindretningen skal fjernes, så snart den ikke behøves af hensyn til oppumpningen. Der må ikke etableres faste opstemningsanlæg,

og eksisterende anlæg skal fjernes.

Fredningen er ikke til hinder for vedligeholdelse af vandløbet i overensstemmelse med det til enhver tid gældende vandløbsregulativ, når også følgende forskrifter overholdes:

Oprensning af vandløbets bund og sider, grødeskæring i vandløbet og græsslåning ved bredderne må kun foregå i tidsrummet mellem 1. juli og 1. november og højst to gange og skal så vidt muligt foretages manuelt.

Ved oprensning må vandløbets naturlige forhold ikke ændres, idet dog sand- og stenaflejringer må fjernes. Grusbanker og andre ynglesteder for fisk m.v. må derimod ikke fjernes.

Ved grødeskæring må grøden ikke fjernes fuldstændigt, men der skal bibeholdes tilstrækkeligt til, at den kan tjene som skjulested for fisk m.v. på egnede steder i vandløbet. Al afskåret grøde og græs skal optages umiddelbart efter afskæringen.

Ringkøbing amtsråd kan i øvrigt give nærmere regler for vandløbets vedligeholdelse og pleje og skal herved så vidt muligt efterkomme ønsker fra naturfredningsrådet og ferskvandsfiskerilaboratoriet.

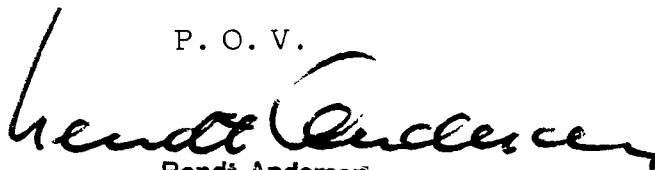
§ 6. Landevejen.

Fredningen er ikke til hinder for regulering eller udvidelse af landevej 529 og heller ikke for, at amtsrådet anlægger en rasteplass mellem landevejen og den store Skjernåkanal.

§ 7. Dispensationer.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

kh.

F O R T E G N E L S E

over ejendomme, der er helt eller delvis omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af 28. december 1981 om fredning af Hjøllund bæk og omliggende arealer i Herning og Åskov kommuner, Ringkøbing amt (sag nr. 2386/78).

Arnborg By, Arnborg:

Matr.nr. 16 a, 16 f, 16 l, 21 r, 3 t, 3 o, 21 d, 21 f, 21 g, 21 n, 21 m, 21 o, 21 q, 21 h, 21 k, 22 q, 22 r, 22 t, 22 u, 22 e, 22 v, 21 c, 4 d, 22 x, 22 ab, 22 ad, 22 z, 22 aa, 18 l, 19 a, 20 a, 19 c, 20 e, 21 a, 20 d, 18 c, 18 a, 18 æ, 18 ah, 18 ag, 18 al, 18 z, 22 b, 22 k, 22 l, 22 m, 22 n, 22 o, 22 p, 21 p, 5 g, 5 b, 42 b, 5 a, 5 q, 4 a, 4 aa, 4 b, 4 t, 22 g, 18 ai, 22 ah, 3 p, 21 v, 21 b.

Nørrelandet, Skarrild:

Matr.nr. 34 k, 34 b.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 28. december 1981

om erstatning i anledning af fredningen af Hjøllund bæk og omliggende arealer i Herning og Åskov kommuner, Ringkøbing amt (sag nr. 2386/78).

Fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds har den 14. august 1978 afsagt kendelse om fredning af Hjøllund bæk og et ca. 170 ha stort område omkring bækken. Fredningsnævnet har samtidig tilkendt fredningserstatninger til ejerne af 47 af de 49 berørte ejendomme (løbenumre) med ialt 118.480 kr., idet ejeren af 2 ejendomme (løbenumre) har givet afkald på erstatning. Det fremgår af fredningsnævnets kendelse, at nævnet har tilkendt erstatning med 800 kr. pr. ha under fredningen og med særlige beløb herudover til de ejere, hvis ejendomme blev berørt af fredningsnævnets beslutninger om udlæg af en sti og etablering af parkeringspladser.

Fredningsnævnets kendelse er i henhold til den dagældende naturfredningslovs § 25 forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse. Erstatningsfastsættelsen er tillige påklaget rettidigt til overfredningsnævnet af Signe Eriksen (lb.nr. 25), Chr. P.M. Skovbjerg (lb.nr. 27), Asger Poulsen (lb.nr. 33), nu afdøde Th. Vagn Knudsen (lb.nr. 43) og E. Rasmussen (lb.nr. 51) som ejere samt af Per Kidde som bruger af et areal under lb.nr. 51.

De ankende ejere har påstået erstatningen forhøjet. E. Rasmussen og Per Kidde, der ikke er tilkendt erstatning i anledning af påbudet i fredningsbestemmelserne om nedlæggelse af det af Per Kidde drevne dambrug med tilhørende stemmeværk, har påstået særskilt erstatning herfor.

I sagens behandling har deltaget 8 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt fredningen af det omhandlede område og i det væsentlige tiltrådt realiteten af de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet havde fastsat. Mindre arealer er dog udgået af fredningen, og der bestemmes ikke udlæg af sti og etablering af parkeringspladser som led i fredningen. Endvidere bliver det omhandlede dambrug, der må anses for at være ulovligt i henhold til miljøbeskyttelsesloven, ikke påbudt nedlagt som led i fredningen. De øvrige ændringer af fredningsbestemmelserne er uden betydning for erstatningsfastsættelsen.

Et flertal på 6 medlemmer finder, at der er ydet fuld erstatning for det tab, som fredningen påfører de berørte ejere, når erstatningen fastsættes til 800 kr. pr. ha under fredningen og med et mindstebeløb vedrørende en ejendom på 500 kr. For så vidt angår ejendommen under lb.nr. 43 bør erstatningen dog forhøjes til ialt 8.000 kr., idet forbudet mod opdyrkning findes særligt byrdefuldt for denne ejendom, og der bør ikke tilkendes Herning kommune som grundejer nogen erstatning.

Mindretallet på 2 medlemmer har kunnet tiltræde mindstebeløbet vedrørende en ejendom og har ligeledes kunnet tiltræde, at der ikke kan tilkendes Herning kommune erstatning. Mindretallet har iøvrigt stemt for, at erstatningerne burde forhøjes.

Fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene i sagen stadfæstes herefter med følgende ændringer af erstatningsbeløbene:

<u>Lb.nr. 5:</u> Villy R. Henriksen	500 kr.
<u>Lb.nr. 9:</u> Finn Hansen	500 kr.
<u>Lb.nr. 10:</u> Anne D. Madsen som tidligere ejer eller Troels M. Troelsen som nuværende ejer	500 kr.
<u>Lb.nr. 12:</u> Magnus Ostensen og Chr. Arntsen, idet ca. 2,2 ha af matr.nr. 4 <u>d</u> , Gl. Arnborg By, Arnborg, er udgået af fredningen, således at beløbet deles med 6.595 kr. til Magnus Ostensen og 55 kr. til Christian Arntsen, eftersom sidstnævnte kun ejer en tredjedel af matr.nr. 22 <u>v</u> , Gl. Arnborg By, Arnborg	6.650 kr.
<u>Lb.nr. 23:</u> Herdis Sandfeld Bundgaard	500 kr.

<u>Lb.nr. 24:</u> Boet efter Anna Hoff som tidligere ejer eller Robert Kerstens som nuværende ejer	500 kr.
<u>Lb.nr. 25:</u> Signe Eriksen	500 kr.
<u>Lb.nr. 27:</u> Chr. P.M. Skovbjerg	500 kr.
<u>Lb.nr. 28:</u> Peder Troelsen	500 kr.
<u>Lb.nr. 29:</u> Villy Jørgensen	500 kr.
<u>Lb.nr. 30:</u> Herning kommune	0 kr.
<u>Lb.nr. 31:</u> Halvor Lauridsen	500 kr.
<u>Lb.nr. 32:</u> A.C. Richard Jensen	500 kr.
<u>Lb.nr. 34:</u> Kirsten V. Olesen	500 kr.
<u>Lb.nr. 35:</u> Johannes Okkels	500 kr.
<u>Lb.nr. 43:</u> Olga Kirstine Klemmensen, Jens Borup Knudsen, Vera E. Jacobsen, Anna L. Jensen og Jytte N. Knudsen, som nuværende ejere og til deling ifølge arveudlægsskøde af 6. novem- ber 1980	8.000 kr.
<u>Lb.nr. 45:</u> Niels Pilgaard Birkebæk, idet fredningen nu kun omfatter en 5 m bred bræmme langs vand- løbet, ialt ca. 0,26 ha	500 kr.
<u>Lb.nr. 49:</u> Kr. Birkebæk Bundgaard, idet matr.nr. 4 h, Nørrelandet, Skarrild, er helt udgået af fredningen	0 kr.
<u>Lb.nr. 50:</u> Ellen Svejstrup og Harriet Thrige Laursen til lige deling, idet der ikke udlægges parkerings- plads på matr.nr. 34 k, Nørrelandet, Skarrild	34.568 kr.
<u>Lb.nr. 51:</u> Svend Erik Rasmussen som nuværende ejer, idet fredningen nu kun omfatter en 5 m bred bræmme langs vandløbet, ialt ca. 0,26 ha	500 kr.

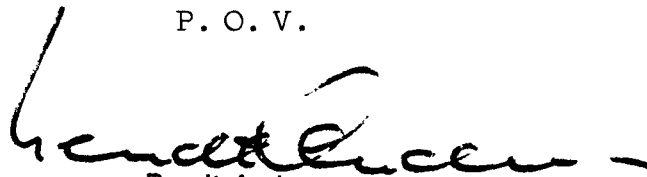
Der foretages endvidere de ændringer med hensyn til de erstatningsberettigede, som er en følge af ejerskifter siden fredningsnævnets afgørelse.

Erstatningsbeløbene forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, fra den 14. august 1978 (datoen for fredningsnævnets kendelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

Den samlede fredningserstatning på 114.830 kr. med renter og de af fredningsnævnet tillagte omkostningsbeløb på ialt 8.000 kr. udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, af staten med 75 % og af Ringkøbing amtsråd med 25 %.

Overfredningsnævnets ovenstående afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning, Amaliegade 13, 1256 København K., af de ejere og rettighedshavere, som rettidigt har påklaget fredningsnævnets erstatningsfastsættelse til overfredningsnævnet, eller for hvis vedkommende overfredningsnævnet har nedsat erstatningen. Endvidere kan miljøministeren og Ringkøbing amtsråd påklage fastsættelsen af den forhøjede erstatning vedrørende ejendommen under lb.nr. 43. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET >

kendelsesprotokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

14/8-78

Aar 1978 den 14. august blev i sagen

R.A.F. 496/1972

Fredning af arealer omkring
Hjöllund bæk

afsagt sålydende

k e n d e l s e:

Den 21. december 1972 rejste fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt overfor herværende fredningsnævn en sag om fredning af et ca. 230 ha stort område omkring Hjöllund Bæk, omfattende 52 lodsejere i Herning og Aaskov kommuner. Den 4. juni 1973 holdt nævnet et møde med de berørte lodsejere m.fl., men herefter skete der stort set ikke videre i sagen.

Ved en skrivelse af 12. november 1975 til fredningsnævnet, der nu består af dommer Sv. Aa. Christensen, Ringkøbing, som formand og af amtsrådsmedlem indtil den 1. april 1978 Børge Herping, Ramme og herefter af amtsrådsmedlem A. Ammitzbøll samt af skoleinspektør Sv. Præst, Herning, som valgt af Herning kommune og af gårdejer Richard Gaardsvig, Troldhede, som valgt af Aaskov kommune, har fredningsplanudvalget anmodet om, at sagen nu fremmes stort set på det grundlag, som fremgik af rejsningsskrivelsen af 21. december 1972 med bilag, jfr. dog nedenfor.

Fredningsplanudvalget har i skrivelsen anført følgende til begrundelse af en fredning:

"Hjöllund Bæks betydning i Skjern å systemet.

For at kunne foretage en vurdering heraf, har der været nedsat en sagkyndig arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra naturfredningsrådet, statens naturfrednings- og landskabskonsulent, Danmarks Sportsfiskerforbund, amtsvandinspektoraterne og fredningsplanudvalgssekretariaterne.

Arbejdsgruppens opgave har bestået i at foretage en foreløbig vurdering af Skjern å vandløbssystemet i forhold til friluftsliv og naturhistorisk forskning og undervisning.

Gruppen har i løbet af 1974 holdt 3 møder og de i forvejen foreliggende oplysninger er blevet suppleret med nye beskrivelser af dele af vandløbssystemets tilstand med hensyn til fysisk karakter,

ferskvandsbiologi og forurening. Resultaterne er endnu ikke færdig-arbejdede, men der findes tilstrækkeligt grundlag til følgende vurdering af Hjøllund Bæk:

Bækken må anses for at være et af de fredningsmæssigt set mest værdifulde småvandløb i Skjern å systemet. Bækken har på væsentlige strækninger et naturligt forløb, skræntforholdene er meget varierede, der findes ingen væsentlige fysiske forhindringer for opgang af fisk mellem Skjern åens munding og bækken, der findes en karakteristisk rentvandsfauna, der er en lav forureningsrisiko, og der er idelle gyde- og opvækstmuligheder for åsystemets ørred- og laksefisk."

Der er med skrivelsen fremsendt en udtalelse fra naturfredningsrådet til nærmere belysning af det foran anførte, og endvidere er fredningspåstanden nærmere udformet således:

- "1. Arealer, som henligger i naturtilstand, må ikke opdyrkes, tilplantes eller på anden måde ændres, således at den naturlige vegetation ødelægges. Hugst i ege- og pilekrat må ikke foretages uden fredningsplanudvalgets samtykke.
2. Arealer, som er opdyrkede eller tilplantede, må benyttes som hidtil. Overgår sådanne arealer til naturtilstand, skal § 1 også være gældende for disse.
3. Nye levende hegn og læbælter må ikke etableres uden de påtaleberettigedes samtykke.
4. Landskabsformerne må ikke ændres, heller ikke ved afgravning eller opfyldning.
5. Vandløb må ikke reguleres eller ændres ved opstemning eller oppumpning, udledning af vand m.m., som påvirker forurenings- og vandstandsforholdene i vandløbet, uden de påtaleberettigedes samtykke. Det ulovligt etablerede dambrug skal bringes til ophør, terrænet retableres og stemmeværket fjernes. Det skal dog være tilladt fredningsplanudvalget at regulere vandstanden i den fredede del af Hjøllund Mose, således at arealerne fortsat kan bevares som våd mose.
6. De fredede arealer må ikke bebygges, og der må ikke opstilles skure, vogne og lignende af bygningsmæssig karakter samt telte og lignende.
7. De fredede arealer må ikke benyttes til henkastning af affald eller til bilophugsplads og lignende.
8. Der må ikke opstilles master eller føres luftledninger hen over de fredede arealer.
9. Opsætning af kreaturhegn og vildtheqn skal kun være tilladt

i det omfang, det er nødvendigt for land- og skovbrugsdriften af de dyrkede og tilplantede arealer, og i det omfang det er nødvendigt for plejen af de arealer, som henligger i naturtilstand.

10. Det skal være tilladt fredningsplanudvalget i samråd med naturfredningsrådet at pleje de arealer, som henligger i naturtilstand ved hugst, rydning, græsning, afbrænding m. m., samt vandløbene ved grødeskæring, oprensning m.m. Ejeren er berettiget til at aflægge træeffekter af fældede træer.
11. Det skal være tilladt sportsfiskerforeningerne langs Skjernåen i samråd med fiskeriministeriet at pleje Hjørlund Bæk ved udsætning af fiskeyngel og affiskning af skadefisk.
12. Det skal være tilladt fredningsplanudvalget at etablere 4 parkeringspladser, således som vist på fredningskortet.
13. Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds, fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt og naturfredningsrådet hver for sig."

Til denne fredningspåstand har fredningsplanudvalget følgende bemærkninger:

"Engvandsrettigheder.

Der er så vidt, det er oplyst, knyttet følgende hævdvundne engvandsrettigheder til bækken:

vand fra		vand til	
matr. nr.	lb. nr.	matr. nr.	lb. nr.
19-a	17	22-b	26
19-a	17	4-b	40
22-b	26	4-b	40
4-t	41	4-d	12
22-ah	43	22-ah	43
34-k	50	22-ah	43
22-ah	43	21-b	45
34-k	50	21-b	45
22-ah	43	34-b	51
34-k	50	34-b	51

Ingen af disse rettigheder fremgår af tinglyste dokumenter, bortset fra vandindvindingen til matr. nr. 34-b (lb. nr. 51) som påstås dokumenteret ved skøder af 22. januar 1941 og 29. juli 1965, hvorefter kopier er vedlagt sagen.

Oppumpning.

For ikke at vanskeliggøre administrationen af ansøgninger om tilladelse til markvanding foreslås det, at påstandens punkt 5 ikke omfatter oppumpning til markvanding. Der henvises til vandløbslovens kap. VIII og herunder specielt § 48.

Spildevandsudledning.

Det skal præciseres, at påstandens punkt 5 ikke vedrører eksisterende lovlige spildevandsudledninger.

Udsætning af fiskeyngel.

Det skal præciseres, at tilladelse til udsætning af fiskeyngel, jfr. påstandens punkt 11, kun omfatter laksefisk.

Dambruget.

Under henvisning til ovenstående og naturfredningsrådets skrivelser fastholdes fredningspåstandens punkt 5, idet der henvises til, at engvandingsrettigheden af ejeren af matr. nr. 34-b/er ^{uberettiget} benyttet til uden tilladelse at etablere et stemmeværk og igangsætte et dambrug.

Fiskerettigheder.

Det er oplyst, at ørred- og laksefisk er fredet mod fiskeri i perioden 1. november til 28-29. februar, og at bækørred under 25 cm's længde og havørred og laks under 40 cm's længde ikke må fiskes.

Det anses ikke for nødvendigt for opfyldelse af fredningens formål, at der foretages yderligere fredning mod fiskeri.

Om- og tilbygninger.

Det foreslås, at der føjes følgende særbestemmelser til lb. nr. 41 og 44: "Fredningen skal ikke være til hinder for, at ombygninger og mindre tilbygninger kan foretages indenfor de på vedlagte kortbilag angivne bygnings- og havearealer, forudsat at bygningshøjden ikke øges."

Spang over bækken.

Det foreslås, at der føjes følgende særbestemmelse til lb. nr. 12 og 41: "Det skal være tilladt ejerne af matr. nr. 4-d og 4-t, Arnborg sogn, i fællesskab at anlægge en spang over bækken."

Arealer i naturtilstand.

På kortbilaget er indtegnet de arealer, som henligger i naturtilstand.

Det foreslås, at der til § 1 tilføjes: "Fredningen skal i perio-

der med vanskelig energiforsyningsforhold ikke være til hinder for, at der efter indhentet tilladelse fra fredningsnævnet graves tørv til eget brug.

Beplantning.

Det foreslås, at der til § 2 tilføjes: "På det på kortbilaget viste areal på matr. nr. 18-1 må dog kun halvdelen af arealet bibeholdes beplantet med eksisterende trævegetation."

Det foreslås, at § 3 udformes således: "Tilplantning, herunder etablering af juletræs- og pyntegrøntkulturer, på arealer som ikke i forvejen er tilplantede, må ikke ske uden fredningsnævnets tilladelse. Det skal dog være tilladt at tilplante de på kortbilaget viste arealer, således at der på matr. nr. 18-ae plantes $\frac{3}{4}$ birk og el og $\frac{1}{4}$ nåletræ med dette i midten og på matr. nr. 19-a løvtræer og nåletræer, så højst halvdelen af arealet er dækket af trævegetation."

Parkeringspladser og stier.

De i påstandens § 12 omhandlede 4 parkeringspladser foreslås indskrænket til 3, placeret som vist på kortbilaget efter nærmere forhandling med amtsvejvæsenet, og med arealer på op til 500 m² for hver plads. Samtidig påstås der ret for fredningsplanudvalget til at etablere en 2 meter bred sti fra parkeringspladsen på matr. nr. 34-k til grusvejen langs landevejen, samt ret for almenheden til at færdes til fods og på cykel på denne sti og grusvejen langs landevejen.

Fredningsgrænserne.

I den sydlige del er fredningsgrænsen ændret således, at den følger Skjernåens nuværende forløb, jfr. kortbilaget. Derudover er foretaget mindre korrektioner af grænsen på lb. nr. 17, 26, 35, 37, 38, 43.

Ejerforhold.

De ændringer af Skjernåens og Hjøllund Bæks forløb, som har fundet sted, har ikke givet anledning til matrikulære ændringer. I de tilfælde, hvor disse vandløb har været skel, er det antaget, at disse fortsat udgør ejerskel, således at arealberegningen er foretaget i henhold hertil. Dette gælder dog ikke matr. nr. 12-b, Sønderlandet, Skarrild sogn (lb. nr. 52). Desuden er det oplyst, at den nordlige del af matr. nr. 21-c tilhører lb. nr. 26."

Der har herefter været indkaldt til et første møde i nævnet den 2. februar 1976, hvor de fleste lodsejere var mødt eller repræsenteret, ligesom der var blevet givet møde af forskellige institutioner

og foreninger. For ca. 30 af lodsejerne nedlagde landboforeningernes mødte repræsentanter principalt påstand om afvisning af fredningen, da der ikke fandtes saglig begrundelse for dens gennemførelse, subsidiært påstand om en række ændringer i fredningspåstanden samt om erstatning. Fra andre sider var der dels sympati eller delvis sympati for en fredning, dels modstand mod denne. De i dambruget interesserede påstod dambruget bibeholdt, således at fredningen ikke skulle være til hinder for en fortsat drift, såfremt en landvæsenskommission ved kendelse godkendte dette.

Efter dette første møde har lodsejerne og deres repræsentanter gennem skriftlige indlæg og på møder med nævnet haft lejlighed til at påvise og uddybe deres indsigelser mod og bemærkninger til fredningen, dens omfang og indhold.

Den 25. februar 1977 udsendte nævnet efter en intern drøftelse og enstemmig vedtagelse et kort, udvisende det - betydeligt indskrænkede - område, som nævnet agter at frede, samt de fredningsbestemmelser, som nævnet ville fastsætte for det fredede område. Materialet udsendtes til samtlige lodsejere enten personligt eller gennem deres repræsentanter med anmodning om at fremkomme med eventuelle bemærkninger og erstatningskrav.

Herefter kan lodsejernes påstande i sagen fastlægges således:

Landboforeningerne har for de ca. 30 lodsejere principalt fastholdt afvisningen af fredningen med følgende begrundelse:

"Motiverne til rejsning af fredningssagen synes at være ønsker om:

1. At nedlægge dambruget.
2. At hindre gravning i Hjöllund Mose.
3. At udsætte lakseyngel i bækken.
4. at bibeholde et rent vandløb.

De 4 nævnte forhold er imidlertid reguleret gennem anden lovgivning idet:

ad 1. Dambruget, som tilsyneladende er oprettet uden landvæsenskommissionens tilladelse, kan meddeles forbud mod fortsat drift, uden at arealet fredes. Fredningen er derfor i relation til dette ikke alene overflødig, men også uheldig overfor de lodsejere som anvender deres ejendom på lovlige vis, og som samtids er modstandere af fredningen. Disse lodsejere kan føle det som en straf af dem, at dambruget er ulovligt etableret.

ad 2. Eventuel gravning af tørv eller tørvestrøelse i Hjöllund Mose kræver tilladelse ifølge råstofloven. Også de naturfrednings-

mæssige interesser bliver tilgodeset ved behandling af en eventuel ansøgning om tilladelse til råstofudnyttelse, idet fredningsplanudvalget bliver hørt i spørgsmålet.

Efter råstoflovens ikrafttræden er frygten for gravning i Hjøllund Mose ikke et sagligt motiv til fredningens gennemførelse.

ad 3. Naturfredningsloven hjemler ikke ret til at give private organisationer særstillinger i fredningspåstandens punkt 11.

ad 4. Det skal først slås fast, at det må være i alles interesse, at Hjøllund Bæk bevares som et rent vandløb. Lodsejerne har ikke mindst interesse i dette, idet de som bredejere har fiskeret i bækken.

Dernæst må man huske på, at miljølovens bestemmelser ikke mindst sigter mod en beskyttelse af vandløbene, således at en forurening også i dag er ulovlig. Det er utænkeligt, at fredningsbestemmelserne kan hindre en forurening af vandløbet, som ikke allerede vil være ulovlig efter miljøbeskyttelsesloven.

Som det er vist, er de fire forhold ikke relevante begrundelser for gennemførelse af en fredningssag, idet forholdene allerede er tilgodeset i samme udstrækning gennem anden lovgivning.

Den eneste reelle konsekvens af, at fredningen gennemføres, er, at lodsejerne generes i deres erhvervsudøvelse, gennem deklARATIONEN der lægges på landbrugsarealerne."

For det tilfælde, at fredningen alligevel gennemføres i det i nævnets skrivelse af 25. februar 1977 nævnte omfang, fremsatte landboforeningerne påstand om præciseringer og ændringer i fredningsbestemmelserne på forskellige punkter af generel og speciel karakter. Nævnet har under en forhandling med landboforeningerne i et betydeligt omfang gået ind for de fremsatte ønsker, hvilket fremgår af de nedenfor nævnte endelige fredningsbestemmelser.

Landboforeningerne har fremsat en almindelig erstatning på 1.500 kr. pr. ha for de arealer, der omfattes af fredningen samt nogle særlige erstatninger, der imidlertid må anses bortfaldet, jfr. foran om de imødekomne ønsker.

Advokat Ejler Ejlersen, Viborg, har på sin klient, aut. gas- og vandmester E. Meldgaard Sørensens vegne erklæret, at fredningen kan tiltrædes uden ydelse af erstatning. En særlig betingelse om et

uageskiftes gennemførelse må anses for opfyldt.

Advokat Poul Licht, Herning, har for sine klienter, ejeren af matr. nr. 34-k, Nørrelandet, Sdr. Felding sogn (lodsejer nr. 50) fremsat følgende bemærkninger til fredningsbestemmelserne i skrivelsen af 25. februar 1977:

- "1. Ad fredningsbestemmelsernes § 5 - ved fjernelse af betonstemmeværket bør dambruger Ejnar Rasmussen reetablere det gamle stemmeværk af træplanker, hvilket gamle stemmeværk befandt sig på samme sted som betonstemmeværket nu findes.
2. Samtlige omkostninger til brandbælte, pløjning og andet af Hedeselskabet hidtil udført arbejde må for fremtiden efter fredningen være ejerne uvedkommende.
3. Den tidligere fremsendte erstatningspåstand fastholdes."

Denne går ud på følgende:

"Erstatning for nedsat dyrkningsmuligheder og jagtleje	70.000,00 kr.
Erstatning for etablering af parkeringspladser	10.000,00 -
Erstatning for ulempe, manglende campingmulighed m.v.	<u>10.000,00 -</u>
Ialt	90.000,00 kr. =====

hvortil kommer et passende beløb for advokatbistand for diverse møder for landvæsenskommissionen."

Om disse krav har der været afholdt særskilt møde mellem nævnet og advokat Licht og hans klient, hvorunder det fremsatte erstatningskrav blev fastholdt og udvidet med et erstatningskrav på 2.000 kr. for stiforbindelsen og 2/^{kr.}pr. m² for areal, der afgives til parkeringsplads. Endvidere rejstes krav om opsættelse af hegn omkring parkeringspladsen og brandsikring udenfor den på det offentliges regning. Det vedtoges at behandle spørgsmålet om fjernelse af stemmeværket uafhængigt af fredningssagen som et spørgsmål om overtrædelse af naturfredningslovens § 47 a.

Der er iøvrigt ikke fremsat erstatningskrav udover et generelt krav for fredningspåbyggelsen svarende til højst landboforeningernes krav, og kun i et enkelt tilfælde er der krævet et særligt beløb, nemlig af ejeren af matr. nr. 21-p Asger Poulsen, Studsgaard (lodsejer nr. 33), der kræver 600 kr. for tidsspilde

ved deltagelse i 2 fredningsmøder samt en eengangserstatning på 4.137 kr. Arealet af matr. nr. 21-p er 0,82 ha.

Ejerne af matr. nr. 16-a (lodsejer nr. 1), repræsenteret ved læge Lars Ebbenhøj, Thyregod, har rejst spørgsmål om markering af det areal, der ønskes fredet, i marken og om deltagelse i en beplantningsplan for arealet. Lodsejerne lb. nr. 1 ejer 26, 7073 ha, hvoraf 3,50 ha omfattes af fredningen. Nævnet henviser de rejste spørgsmål til en nærmere forhandling mellem ejerne og den offentlige myndighed (skovstyrelsen), der skal gennemføre fredningen i henhold til denne kendelse.

På grundlag af det således foreliggende finder nævnet, at naturfredningslovens betingelser for fredning af området er opfyldt og bestemmer, at der skal ske fredning af et areal, som vist på vedhæftede kort og således, at der for fredningen gælder følgende bestemmelser:

1. Uopdyrkede arealer må ikke opdyrkes, tilplantes eller på anden måde ændres således, at den naturlige vegetation ødelægges.

Dog må vedvarende græsarealer omlægges i forbindelse med såning af rensningsafgrøder, men skal tilbagelægges til græs, og hugst til eget brug og gravning af tørv til eget brug er tilladt.

2. Arealer, som er opdyrkede eller tilplantede, må benyttes som hidtil. Overgår sådanne arealer til naturtilstand, skal § 1 også være gældende for disse.

3. Nye levende hegn og læbælter må ikke etableres uden de påtaleberettigedes samtykke. Retablering af eksisterende læhegn er tilladt.

Tilplantning, herunder etablering af juletræs- og pyntegrøntkulturer, på arealer som ikke i forvejen er tilplantede, må ikke ske uden fredningsnævnets tilladelse.

4. Landskabsformerne må ikke ændres, heller ikke ved afgravning eller opfyldning.

Eksisterende mergelgrave må fortsat udnyttes efter fredningsplanudvalgets anvisninger for hver enkelt grav.

Ubenyttede mergelgrave må opfyldes, men kun med jord og efter fredningsplanudvalgets anvisninger for hver enkelt grav.

5. Vandløb må ikke reguleres eller ændres ved opstemning eller

oppumpning, udledning af vand m.m., som påvirker forurenings- og vandstandsforholdene i vandløbet uden de påtaleberettigedes samtykke.

Oppumpning af vand til markvanding kan dog foretages, når tilladelse efter vandløbslovgivningen foreligger, og lovligt etablerede spildevandsudledninger kan fortsætte i overensstemmelse med den herom til enhver tid gældende lovgivning.

Fredningsplanudvalget kan regulere vandstanden i den fredede del af Hjøllund Mose, således at arealerne fortsat kan bevares som våd mose, idet der ved en sådan regulering skal sørges for, at vandafledningen fra de omkringliggende landbrugsarealer ikke påvirkes.

Det ulovligt etablerede dambrug skal bringes til ophør.

6. De fredede arealer må ikke bebygges, og der må ikke opstilles skure, vogne og lignende af bygningsmæssig karakter samt telte eller lignende.
Opstilling af sædvanlige læskure til kreaturer er tilladt.
7. De fredede arealer må ikke benyttes til henkastning af affald eller til bilophugsplads og lignende.
8. Der må ikke opstilles master eller føres luftledninger hen over de fredede arealer. Undtaget fra dette forbud er dog master og ledninger til den lokale forsyning med el og telefon.
9. Opsætning af kreaturhegn og vildtheqn er kun tilladt i det omfang de anvendes til land- og skovbrugsdrift af de dyrkede og tilplantede arealer og til pleje af de arealer, som henligger i naturtilstand.
10. Fredningsplanudvalget kan i samråd med naturfredningsrådet - såfremt ejerne ikke selv ønsker det, uden udgift for disse og efter forudgående meddelelse - pleje de arealer, der henligger i naturtilstand ved hugst, rydning, græsning eller afbrænding.

Vedligeholdelse og pleje af vandløbet skal foregå efter følgende retningslinier:

Grødeskæring i vandløbet og græsslåning ved bredderne må ske højst 2 gange om året og i perioden 1/7 - 1/11.

Grøden må ikke fjernes fuldstændigt, idet der mindst skal beholdes 10% jævnt fordelt ad vandløbet på sådanne steder,

hvor den bedst fungerer som skjulested for fisk m.v.

Al afskåret grøde og græs skal optages umiddelbart efter afskæringen.

Slåning og grødeskæring skal foretages manuelt eller på tilsvarende hensynsfuld måde.

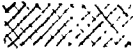
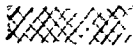
Oprensning af bunden og sider skal foretages manuelt og således, at de naturlige forhold ikke ændres. Grusbanker og andre ynglesteder for fisk m.v. må ikke fjernes. Bestemmelsen er ikke til hinder for fjernelse af sand- og stenaflejringer. Afvigelser fra ovenstående bestemmelser om vandløbets vedligeholdelse kan kun ske med godkendelse af fredningsnævnet. Fredningsmyndighederne kan i det omfang, ejerne ikke selv ønsker det, foretage plejen af vandløbene.

Fredningsmyndighederne kan udarbejde planer for arealernes og vandløbenes pleje. Planerne skal forelægges lodsejerne til udtalelse.

11. Ferskvandsbiologisk laboratorium kan pleje Hjøllund bæk ved udsætning af lakseyngel og affiskning af skadefisk.
12. Fredningsplanudvalget anlægger 2 parkeringspladser som vist på fredningskortet.
Fredningsplanudvalget anlægger en 2 m bred sti fra parkeringspladsen på matr. nr. 34-k til grusvejen langs landevejen. Almenheden har ret til at færdes til fods og på cykel ad denne sti og grusvejen langs landevejen.
13. Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

S æ r b e s t e m m e l s e r .

- lb. nr. 12 og 41 Det er tilladt ejerne af matr. nr. 4-d og 4-t i fællesskab at etablere en spang over bækken.
- lb. nr. 16 Af det på kortet viste areal af matr. nr. 18-1 må dog kun halvdelen bibeholdes beplantet med eksisterende trævegetation.
Om de til dette lb. nr. og de hertil eventuelt senere tilkøbte parceller må anbringes et vildt-hegn på indtil 140 cm af en af Hedeselskabet godkendt type.

- lb. nr. 16 a På det på kortet med markerede areal af matr. nr. 18-al må foretages tilplantning med $\frac{3}{4}$ birk og el og $\frac{1}{4}$ nåletræ, således at nåletræer plantes i midten.
- lb. nr. 17 På det på kortet med markerede areal af matr. nr. 19-i må foretages tilplantning med løv- og nåletræer, således at højst halvdelen af arealet dækkes af trævegetation.
- lb. nr. 44 Fredningen er ikke til hinder for, at ombygninger og mindre tilbygninger kan foretages i det på fredningskortet angivne bygnings- og haveareal. Bygningshøjden må ikke øges.

Med hensyn til fredningerstatningen bemærkes følgende:

Da dambruget på matr. nr. 10-g, 34-b, lb. nr. 51, ikke er tilladt oprettet af en landvæsenskommission efter de derom gældende regler, er det ikke lovligt eksisterende, og ^{ved} dets nedlæggelse ifølge denne kendelse, findes der derfor ikke at udløses nogen erstatning.

De fremsatte erstatningskrav har nævnet ikke fundet at kunne tage til følge i størrelsesmæssig henseende, men har under hensyn til de stedlige forhold og det efter praksis gældende erstatningsniveau fastsat fredningerstatningen til følgende enhedsbeløb:

For arealer, der fredes	800,00 kr. pr. ha
For stier	10,00 kr. pr. lb. m
For arealer, der afgives til parkeringspladser	1,00 kr. pr. m ²

Der tilkendes herefter erstatning i overensstemmelse med det på vedhæftede lodsejerfortegnelse anførte.

Endvidere tilkendes der ejerne af matr. nr. 34-k, Nørrelandet, Sdr. Felding sogn (lb. nr. 50) 5.000 kr. til dækning af sagsomkostninger og De Samvirkende Danske Landboforeninger et beløb på 3.000 kr. til dækning af sagkyndig bistand til lodsejere.

De tilkendte erstatninger m.v. vil i medfør af naturfredningslovens § 33 stk. 1 være at udrede af statskassen med 75% og af Ringkjøbing Amtsraad med 25%.

T h i b e s t e m m e s :

De på vedhæftede kort angivne arealer af størrelse som angivet på vedhæftede lodsejerfortegnelse fredes i overensstemmelse med det foran anførte.

I erstatning udbetales til ejerne de på vedhæftede lodsejerfortegnelse angivne beløb, ialt kr. 118.480,00 med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank til enhver tid fastsatte diskonto fra kendelsens dato.

Erstatninger m.v. udredes af statskassen og Ringkjøbing Amtsraad som nærmere foran bestemt.

Sv. Aa. Christensen. Sv. Præst. Richard Gaardsvig.

A. Ammitzbøll.

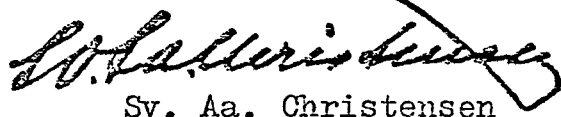
Foranstående kendelse kan ankes til overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 13, 1256 København K).

Ankefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt de pågældende klageberettigede. Fristen kan under særlige omstændigheder forlænges.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING

AMTS FREDNINGSKREDS, den 15. august 1978.

Sv. Aa. Christensen

lb. nr.	Matr.nr. Kirke- gaarde, Arnborg sogn.	Ejer	fredet areal ha	Erstatning.
1.	16a	Lars og Erik Ebbenhøj, Jernbanealle 12, 7324 Thyregod.	3,50	2.800
2.	16f	Svend Starck, Nr. Grenevej 1, 6933 Kibæk.	1,90	1.520
3.	16l	Jørgen Pontoppidan, v/ skovfoged E. Bach, Høgildgaard, Herning.	1,65	1.320
5.	21r	Villy R. Henriksen, Dangaard, Arnborg, 7400 Herning.	0,31	248
6.	3t	Karen Jacobsen, Got- tenborg, Arnborg, 7400 Herning.	10,80	8.640
7.	3o	Henry Mikkelsen, Skovbjergminde, Arnborg, Herning.	1,00	800
8.	+ 1/4 af 21-p (lb. nr. 33) 21d, 21f, 21g, 21n, 21o, 21q	Lillian Nordam Jen- sen, Mandalsvej 16, 9800 Hjørring.	7,90	6.320
9.	21h	Finn Hansen, Toudal, Arnborg, Herning.	0,40	320
10.	21k	Anne D. Madsen, Got- tenborg, Arnborg, Herning.	0,15	200
11.	22q, 22r, 22t, 22u	Troels M. Troelsen, Gammelgaard, Arnborg 7400 Herning.	1,15	920
12.	22e, 22v, 21c, 4d	Magnus Ostersen, Chr. Arntsen (1/3 af 22v) Hjøllund, Arnborg, Herning.	10,50	8.400
13.	22x	Bodil Bredmose, Kibæk.	1,29	1.032
13a.	22ab, 22ad	Arne Nielsen (1/2 de- len) Peder Holm (1/2 delen), Hveddevej 7, 6933 Kibæk.	1,21	968
14.	22z	E. Meldgaard Sørensen, Rosenstien 2, Viborg.	1,02	0

nr.	Kirke- gaarde, Arnborg sogn.	Bygder areal ha	Distrikting.
28.	22 <u>l</u>	Peder Troelsen, Peders- lyst, Arnborg, 7400 Herning.	0,16 200
29.	22 <u>m</u>	Villy Jørgensen, Byga- den, Arnborg, 7400 Herning.	0,15 200
30.	22 <u>n</u>	Herning kommune, 7400 Herning.	0,10 200
31.	22 <u>o</u>	Halvor Lauridsen, Toxviggaard, Arnborg, 7400 Herning.	0,08 200
32.	22 <u>p</u>	A.C. Richard Jensen, Gottenborg, Arnborg, 7400 Herning.	0,31 248
33.	21 <u>p</u>	Lillian Nordam ($\frac{1}{4}$) Asger Poulsen Volsgård ($\frac{3}{4}$) Studsgaard, 7400 Herning.	0,82 656
34.	5 <u>g</u>	Kirsten V. Olesen, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	0,10 200
35.	5 <u>b</u>	Johannes Okkels, St. Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	0,40 320
36.	42 <u>b</u>	Bent J.K. Pedersen, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	0,80 640
37.	5 <u>a</u> , 5 <u>q</u>	Gunner Christensen, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	4,00 3.200
38.	4 <u>a</u>	Arne Grønlund Jensen, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	1,50 1.200
39.	4 <u>aa</u>	N. Vestergaard Jensen, Hjøllund, Vesteralle 6, 6933 Kibæk.	0,83 664
40.	4 <u>b</u>	Rasmus Larsen, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	5,20 4.160
41.	4 <u>t</u>	N.P. Jensen, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning.	3,20 2.560
42.	22 <u>g</u> , 18 <u>ai</u>	Stadsbibliotekar H. Gim- bel, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	1,10 880

lb. nr.	Matr.nr. Kirkegaard, Arnborg sogn.	Ejer	Fredet areal ha	Erstatning.
15.	<u>22aa</u>	Kr. Kjør m.fl., Hveddevej 32, Skar- rild, 6933 Kibæk.	1,02	816
16.	<u>181</u> , 1/3 af <u>18a1</u>	E. Meldgaard Sørensen, Rosenstien 2, Viborg.	22,84	0
16a.	2/3 af <u>18a1</u> (1/3 ejes af lodsejer nr. 16)	Dora Buur-Mouridsen, m.fl., Nr. Hvedde- vej 1, Hvedde, 6933 Kibæk.	3,54	2.832
17.	<u>19a</u> , <u>20a</u>	Carl H. Christensen, Hjælland, Arnborg, 7400 Herning.	5,52	4.416
18.	<u>19c</u>	Det Danske Hedesel- skab, v/ skovfoged John Eriksen, Havre- skovvej 10, Kibæk.	2,25	1.800
19.	<u>20e</u> , <u>21a</u>	Gotfred P. Meldgaard, Hjælland, Arnborg, 7400 Herning.	3,25	2.600
20.	<u>20d</u>	Johs. Jensen, Hvedde Mosevej 1, 6933 Kibæk.	0,81	648
21.	<u>18c</u>	Kr. Gottenborg Larsen, Hjælland, Arnborg, 7400 Herning.	1,00	800
22.	<u>18a</u> , <u>18æ</u>	Kr. Ingemann Jensen, Arnborg, Hjælland, 7400 Herning.	1,50	1.200
23.	<u>18ah</u>	Herdis Sandfeld Bundgaard, Assingvej 11, Skar- rild, 6933 Kibæk.	0,34	272
24.	<u>18ag</u>	Anna Hoff, Plejehjem- met Højbo, Arnborg, 7400 Herning.	0,34	272
25.	<u>18z</u>	Signe Eriksen, Mølle- vænget 19, 6933 Kibæk.	0,45	360
26.	<u>22b</u>	Anker Lund, Skjernvej 74, 7400 Herning.	4,30	3.440
27.	<u>22k</u>	Chr. P.M. Skovbjerg, Arnborg, 7400 Herning.	0,22	200

lb. nr.	Matr.nr. Kirke- gaarde, Arnborg sogn.	Ejer	fredet areal ha	Erstatning.
43.	22 <u>ah</u>	Th. Vagn Knudsen, Hjøllund, Arnborg, 7400 Herning.	6,70	5.360
44.	3 <u>p</u> , 2 <u>lv</u>	Ulla Thyrring, Arnborg, 7400 Herning.	1,60	1.280
45.	21 <u>b</u>	Niels Pilgaard Birke- bæk, Skarrild, Over- kyvej 10, 6933 Kibæk.	1,50	1.200
49.	4 <u>h</u> Nørre- landet, Skar- rild sogn.	Kr. Birkebæk Bundgaard, Skjernvej 5, Skarrild, 6933 Kibæk.	6,80	5.440
50.	34 <u>k</u> smst.	Ellen Svejstrup, Præste- haven 18b, Gjellerup, 7400 Herning. Harriet Thrige Laursen, Travervænget 9, 2920 Charlottenlund.	43,21	34.568 + 1.000(P.plads) <u>35.568</u>
51.	34 <u>b</u> smst.	Ejvind Rasmussen, Skjernvej 1, Skarrild, 6933 Kibæk.	1,20	960

Ialt : 169,92 118.480

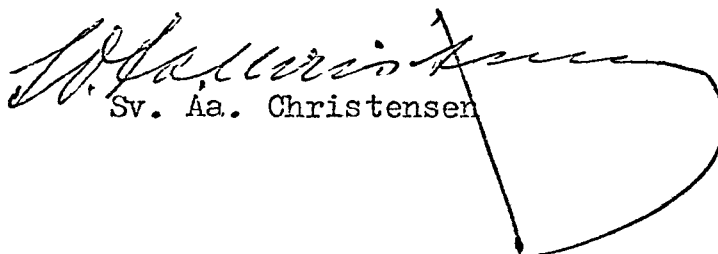
=====

∕ Vedlagt fremsendes kopi af revideret ejerfortegnelse samt side 13 i kendelsen vedrørende Hjøllund bæk.

Det fremsendte materiale erstatter ~~de~~ sidste 6 sider af den af nævnet den 15. august d.å. fremsendte kendelse vedrørende fredning af arealer ved Hjøllund bæk.

Med venlig hilsen

p.n.v.

Sv. Aa. Christensen

er erstattet

Modtaget i Fredningsstyrelsen

5 OKT. 1978

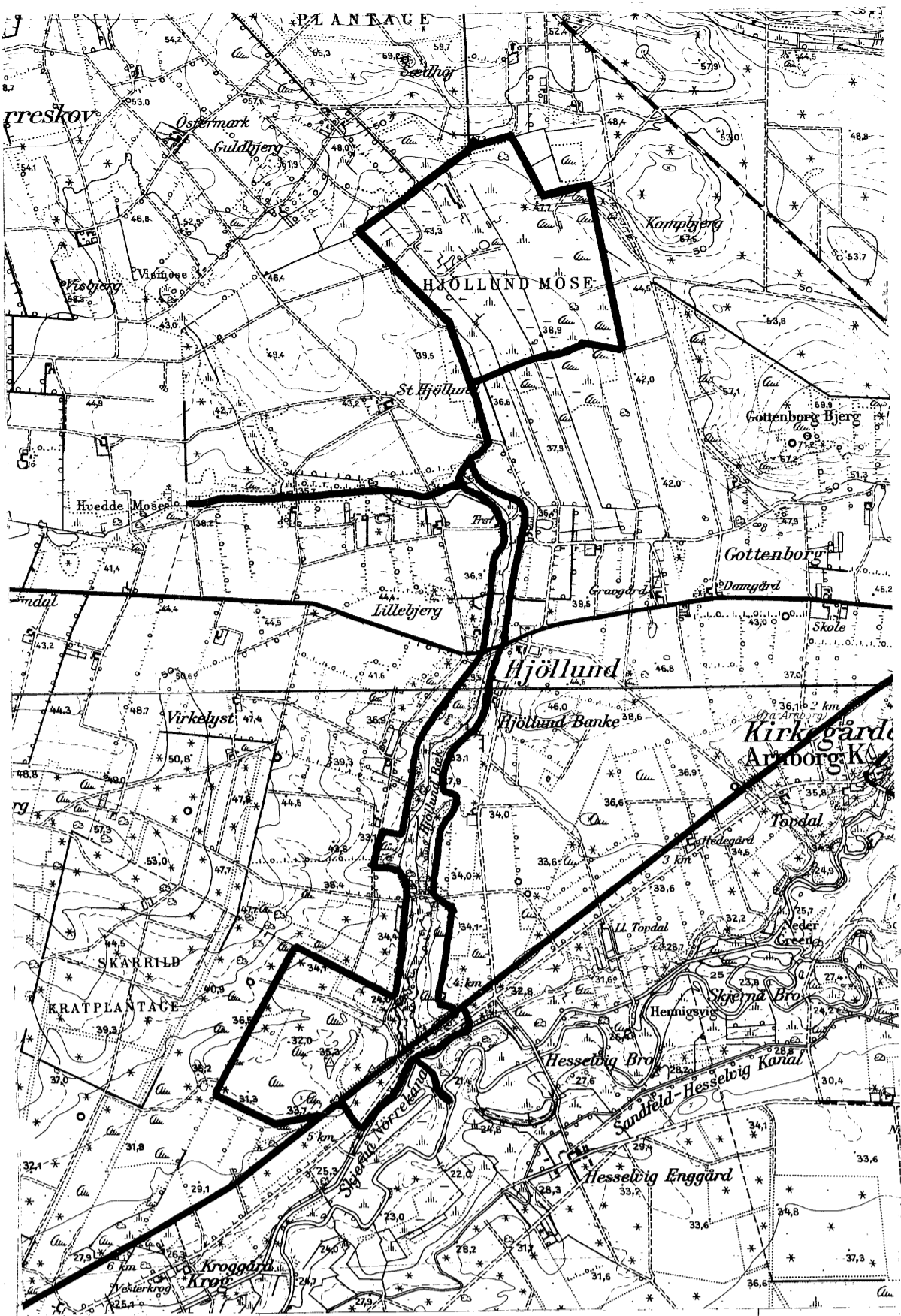
Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

Ministeriet

af E

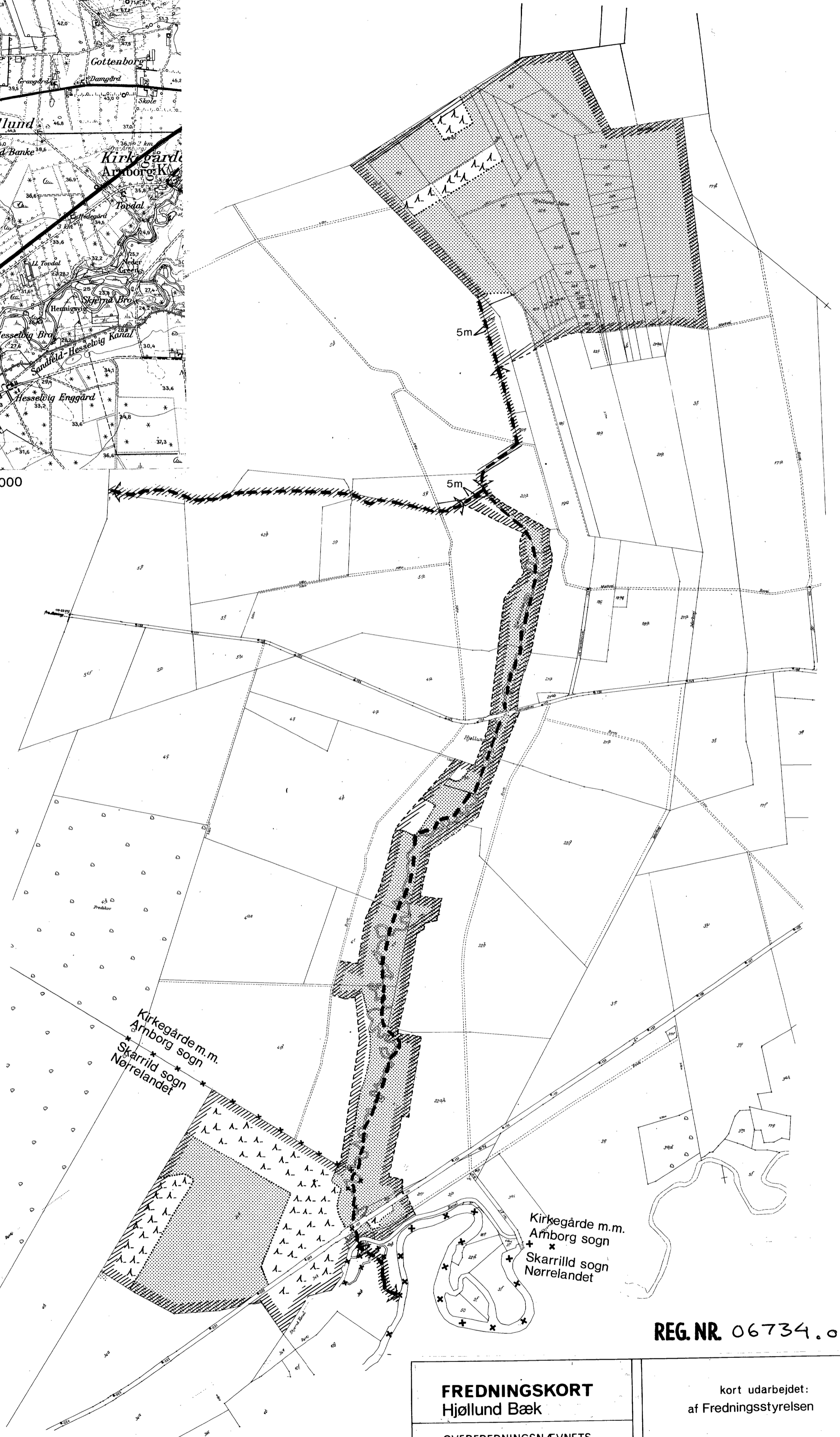
Bil. 5

KORT >

UDARBEJDET AF FREDNINGSSTYRELSEN
TIL TJENSTLIG BRUG VED MILJOMINISTERIET.
SERTRYK MED GEODÆTISK INSTITUTS TILLADELSE (A.400/76).

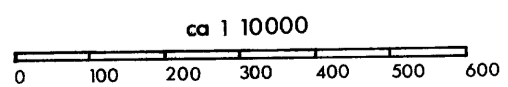
1:25000

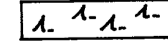
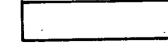

REG. NR. 06734.000

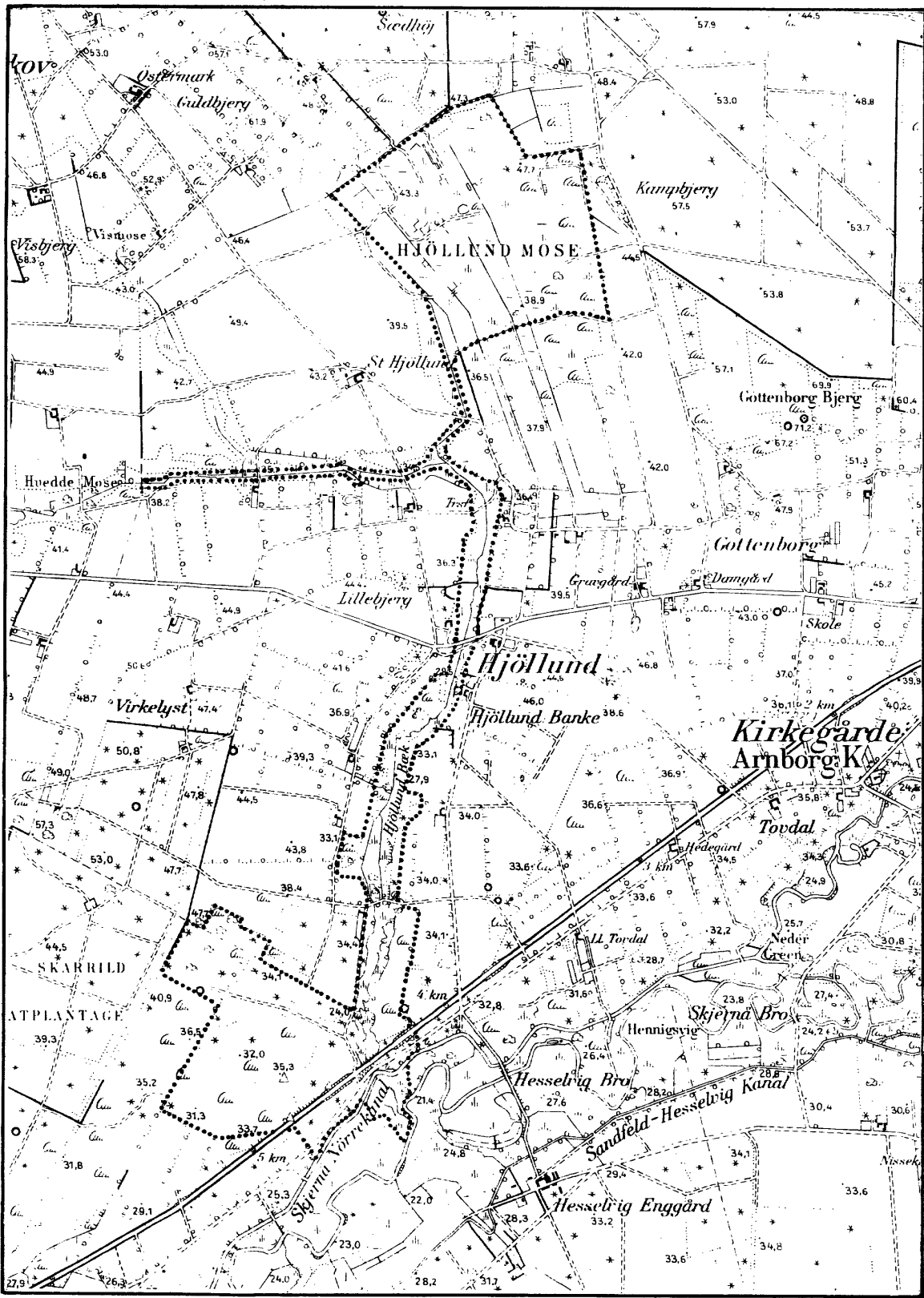
Arealer omkring Hjøllund Bæk

Arnborg og Skarrild sogne
Ringkøbing amt

FREDNINGSKORT Hjøllund Bæk	kort udarbejdet: af Fredningsstyrelsen
OVERFREDNINGSNÆVNETS fredningsafgørelse af 1981 i sag nr. 2386/78	Dato: December 1981

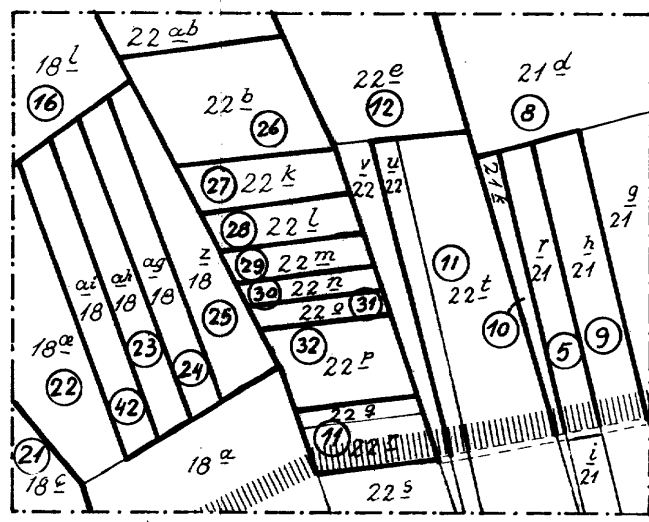
- Fredningsgrænse
- Strækning af bæk, hvor fredningen omfatter bæk og bredder i 5m dybde på hver side
- Arealer i naturtilstand
- Tilplantede arealer og arealer som må tilplantes
- Opdyrkede arealer
- Bækforløb efter luftfoto fra 1972

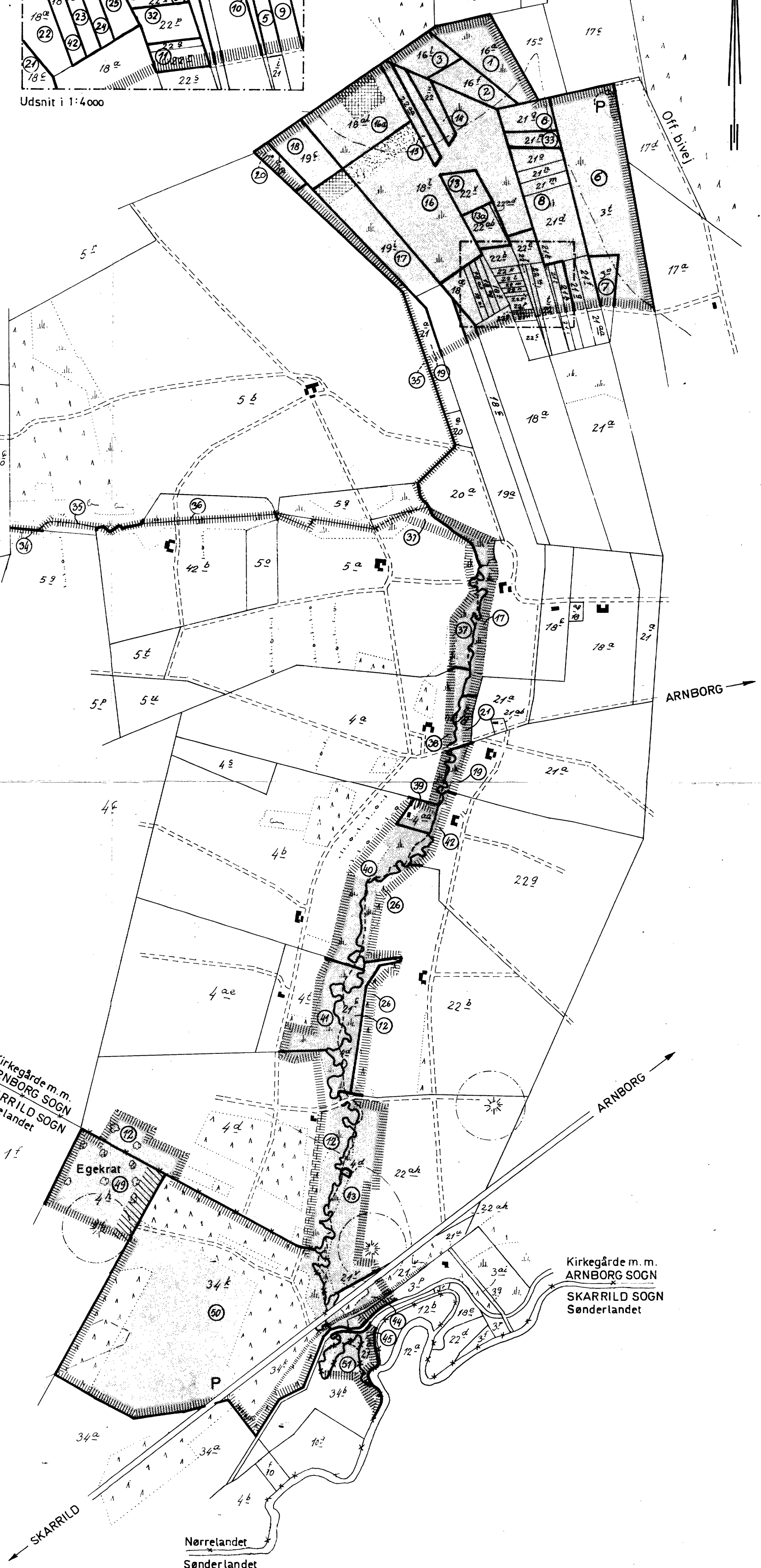
Reproduceret med tilladelse A 488 / 70 af Geodætisk Institut

1:25000

..... Fredningsgrænse

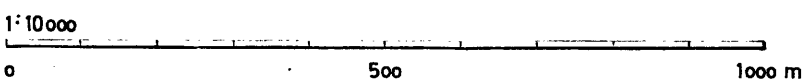
Udsnit i 1:4000

REG. NR. 06734.000

**Fredning af arealer omkring
HJØLLUND BÆK
Arnborg og Skarrild sogne
Ringkøbing amt**

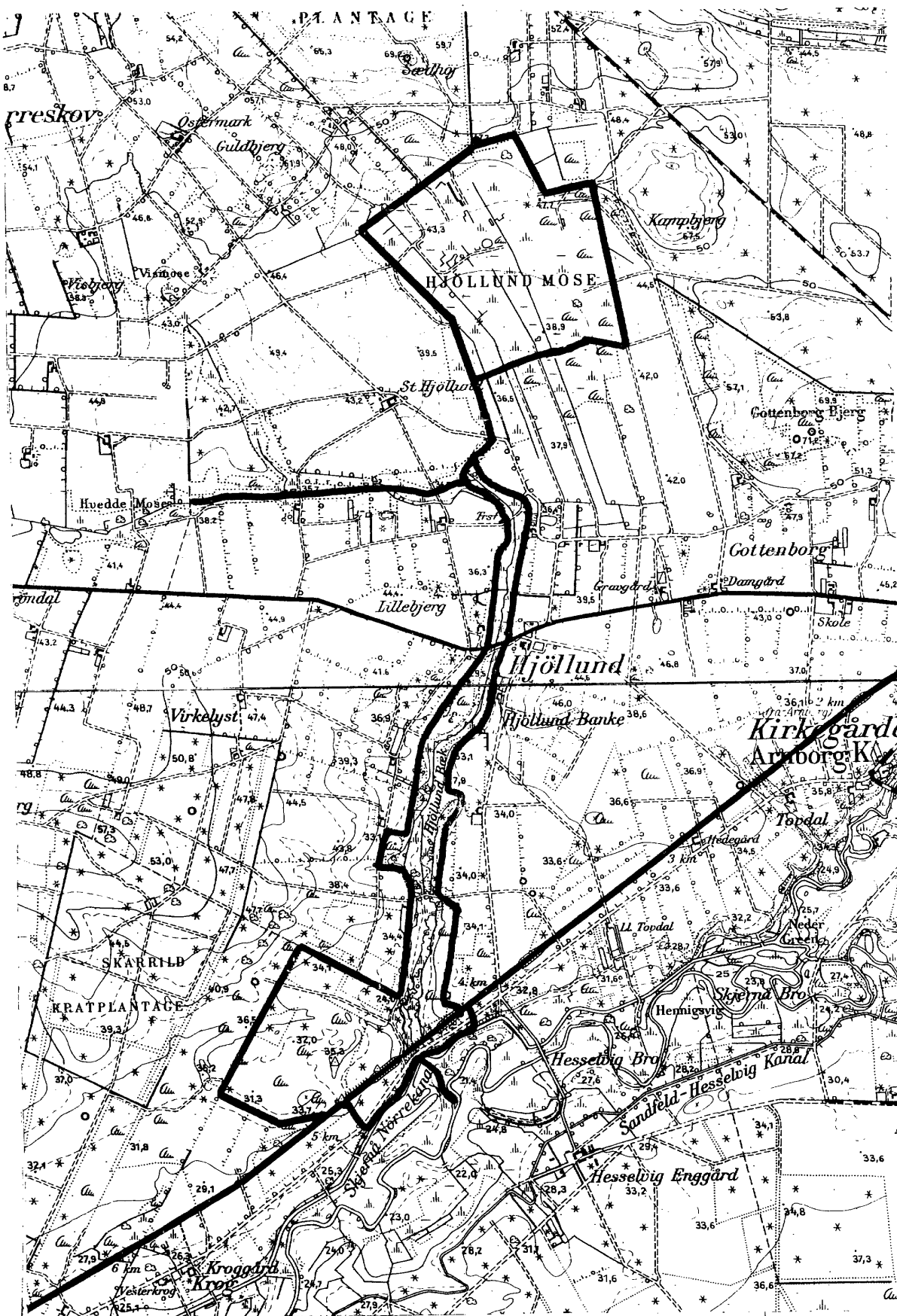
- ▬▬▬▬▬▬▬ Fredningsgrænse
- *—*—*—*— Ejerlavsgænse
- — — — — Beskyttelseslinier i h. t. naturfl.
- ▨▨▨▨▨▨▨ Kan underplantes
- ▤▤▤▤▤▤▤ Arealer i naturtilstand
- ▥▥▥▥▥▥▥ Tilplantede arealer
- ▧▧▧▧▧▧▧ Arealer, som må tilplantes
- ▩▩▩▩▩▩▩ Ekst. trævegetation må bibeholdes
- Opdyrkede arealer
- — — — — Sti
- — — — — Bæk efter luftfoto fra 1972
- P Parkeringsplads
- ☼ Gravhøje
- ④ Lb. nr. i h. t. ejerfortegnelse

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR RINGKØBING AMT. APRIL 1978

1114 I 56
1114 II 16

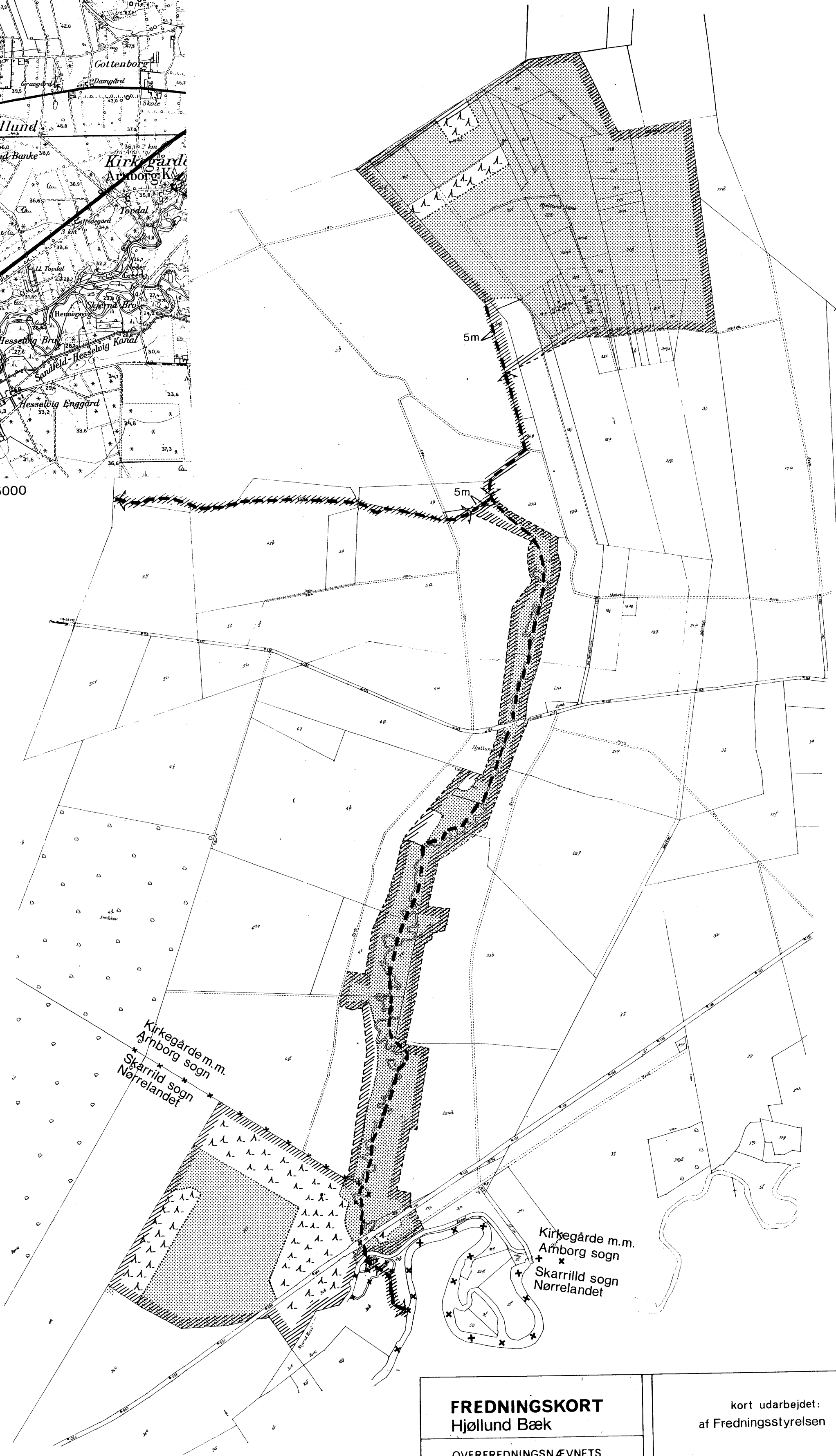
REG. NR. 6734

UDARBEJDET AF FREDNINGSSTYRELSEN
TIL TJENSTLIG BRUG VED MILJOMINISTERIET
SÆRTRYK MED GEODETISK INSTITUTS TILLÆGSELSE (A.400/76)

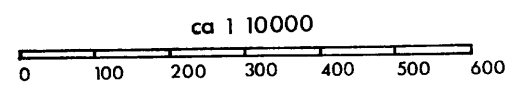
1:25000

REG. NR. 6734

Arealer omkring Hjöllund Bæk

Arnborg og Skarrild sogne
Ringkøbing amt

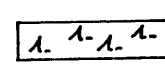
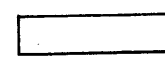

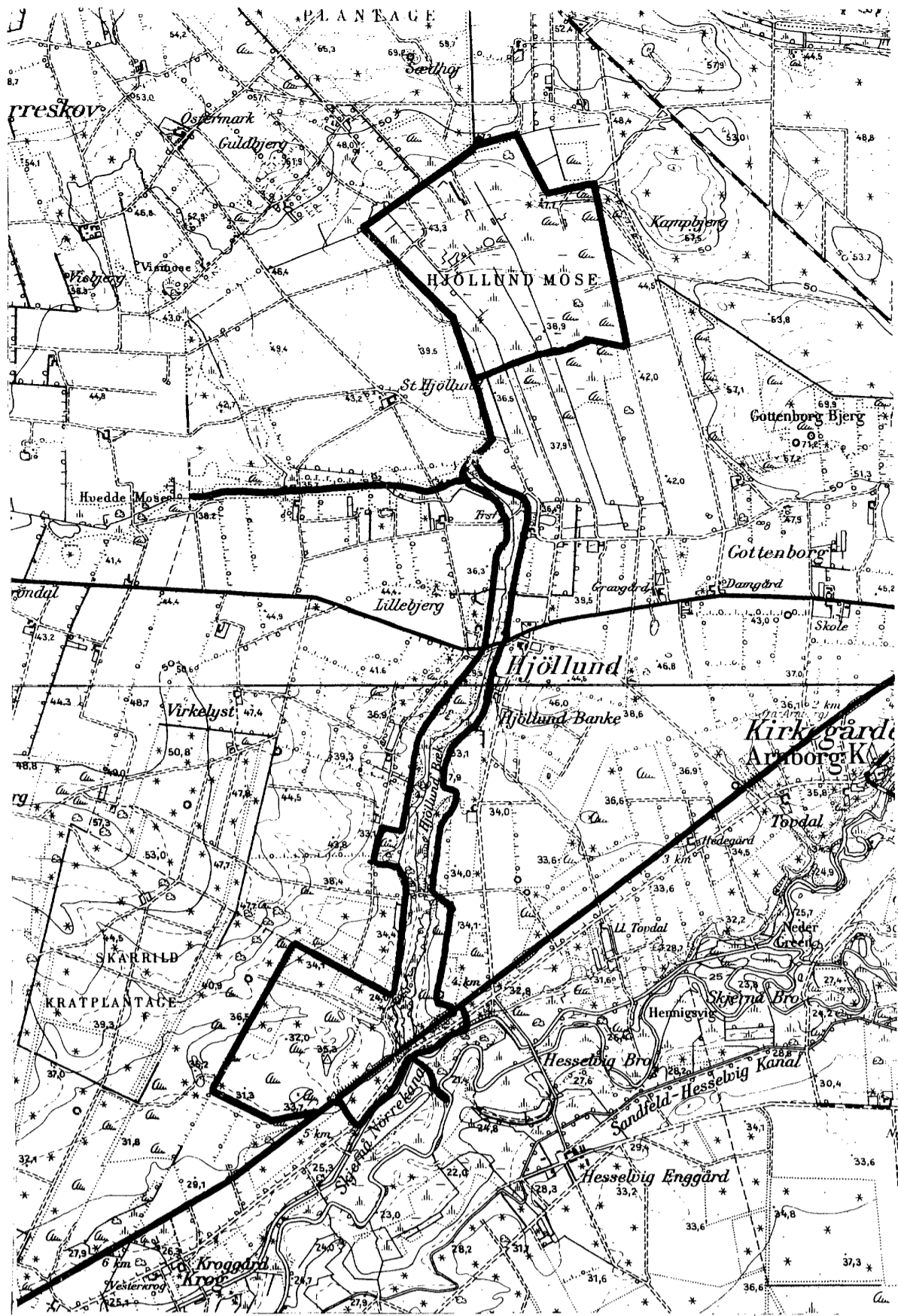
FREDNINGSKORT Hjöllund Bæk

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1981 i sag nr. 2386/78

kort udarbejdet:
af Fredningsstyrelsen

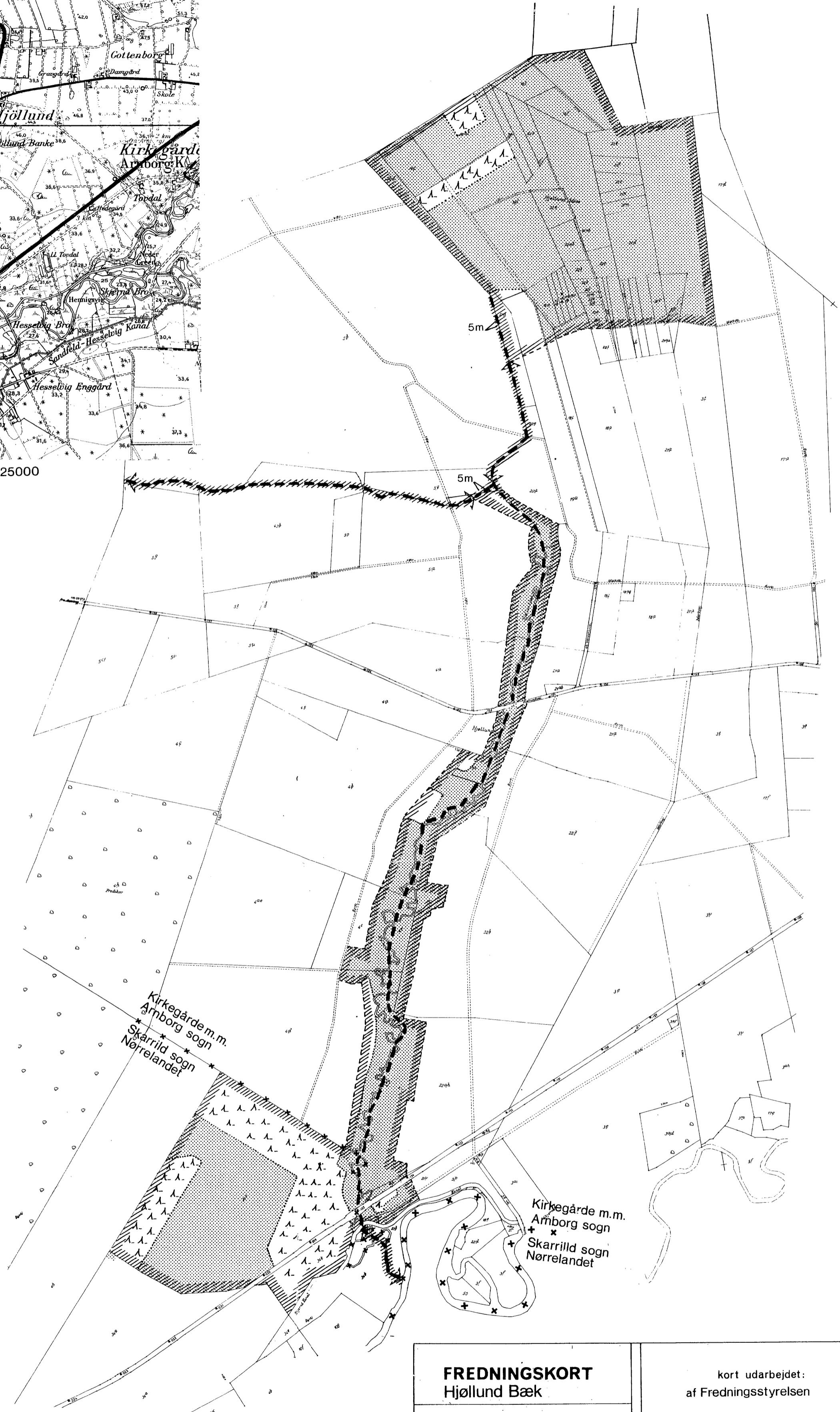
Dato: December 1981

- Fredningsgrænse
-   Strækning af bæk, hvor fredningen omfatter bæk og bredder i 5m dybde på hver side
- Arealer i naturtilstand
- Tilplantede arealer og arealer som må tilplantes
- Opdyrkede arealer
- Bækforløb efter luftfoto fra 1972

UDARBEJDET AF FREDNINGSSTYRELSEN
TIL TIENSTLIG BRUG VED MILJOMINISTERIET
SÆRTRYK MED GEODÆTISK INSTITUTS TILLADELSE (A.400/76)

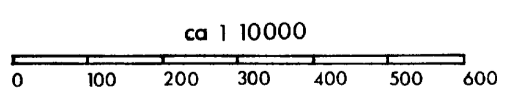
1:25000

Arealer omkring Hjøllund Bæk

Arnborg og Skarrild sogne
Ringkøbing amt

REG. NR. 6734

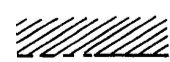

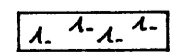
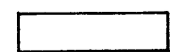

FREDNINGSKORT Hjøllund Bæk

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1981 i sag nr. 2386/78

kort udarbejdet:
af Fredningsstyrelsen

Dato: December 1981

- Fredningsgrænse
-   Strækning af bæk, hvor fredningen omfatter bæk og bredder i 5m dybde på hver side
- Arealer i naturtilstand
- Tilplantede arealer og arealer som må tilplantes
- Opdyrkede arealer
- Bækforløb efter luftfoto fra 1972

Herning, 7. marts 2017
FN-MJV-07-2017

Herning kommune
ngowp@herning.dk

Herning kommune ansøger om dispensation til restaurering af Hjøllund Bæk ved udlægning af gydegrus og genslyngning af en kortere strækning af Hjøllund Bæk. – R.A.F. 496/1972 – Hjøllund Bæk.

Efter en besigtigelse den 3. marts 2017, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for ansøgeren, Herning kommune, skal fredningsnævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 give tilladelse til det ansøgte, idet nævnet ikke finder, at dette er i strid med fredningens formål.

Nævnet har navnlig lagt vægt på, at det ansøgte forbedrer fiskenes muligheder for at svømme op i bækken, samt leve og gyde i bækken, hvilket er i nøje overensstemmelse med fredningens formål.

Det pågældende område er delvist beliggende indenfor Natura 2000 habitatområde Skjern Å. Det er nævnets vurdering, at det ansøgte ikke påvirker de arter og naturtyper, som området er udpeget for.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

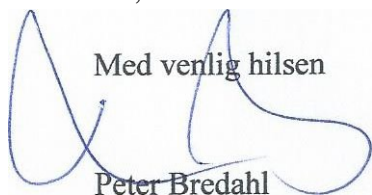
- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

Peter Bredahl

Herning, 28. maj 2018
FN-MJV-10-2018

Anette og Henrik Sørensen
4hes@hotmail.dk

Anette og Henrik Sørensen, Herningvej 142, 6950 Ringkøbing, ansøger om dispensation til opførelse af terrasse og brændeskur samt toiletbygning på matr. nr. 4aa, Hjøllundvej 23, 7400 Herning. – R.A.F. 496/1972 – Hjøllund Bæk.

Efter en besigtigelse den 7. maj 2018, hvori foruden fredningsnævnet deltog repræsentanter for Herning kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, og ansøgeren, skal nævnet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til, at der som ansøgt opføres en tilbygning med badeværelse og overdækkes en terrasse. Endvidere tillader nævnet, at det eksisterende brændeskur bevares. Endelig tillader nævnet, at ansøgeren som ansøgt laver en vandboring og et nedsivningsanlæg. Alternativt til nedsivningsanlægget tillader nævnet, at der etableres et minirensanlæg, men det rensede vand må ikke ledes til vandløb, men skal nedsives. Tilladelsen gives, da dette ikke er i strid med fredningens formål.

Vedrørende lovliggørelsen af det allerede opførte brændeskur bemærker nævnet, at nævnet kun giver tilladelse til, at skuret bevares, hvis nævnet ville have givet tilladelse, hvis der var søgt, inden det blev opført.

Fredningsnævnet har ved afgørelsen lagt vægt på, at fredningens formål navnlig er at bevare Hjøllund bæk som gyde- og opvækstvand for fisk. En mindre udbygning af det eksisterende lille sommerhus og bevaring af brændeskuret påvirker ikke bækken og vandkvaliteten i bækken, ligesom det heller ikke skæmmer eller skader naturen på anden vis. Der henvises her også til, at huset ikke kan ses fra landevejen. Ganske tilsvarende gør sig gældende for en vandboring og et nedsivningsanlæg, hvis det sikres, at der ikke tilføres vand til bækken, da der derved er risiko for, at urensset spildevand føres til bækken.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

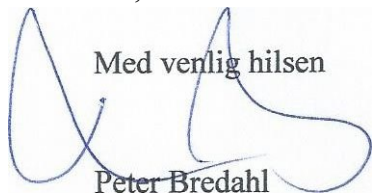
Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, VESTLIG DEL

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Bredahl', is written over the typed name.

Peter Bredahl